

STRATEGIA ROZWOJU MŁAWY do roku 2015 (aktualizacja)

Mława 2007

Załącznik
do uchwały Nr XVIII/177/2007
Rady Miejskiej w Mławie
z dnia 28 grudnia 2007 r.

**STRATEGIA ROZWOJU
MŁAWY
do roku 2015
(aktualizacja)**

Mława, grudzień 2007 r.

**Aktualizacja Strategii Rozwoju Mławy została opracowana
w Wydziale Rozwoju Urzędu Miasta w Mławie**

Opracowanie:

Anna Miałka- Kruszewska – Naczelnik Wydziału Rozwoju,
przy współpracy: Magdaleny Lewickiej - Cecelskiej i Moniki Walter

Konsultacja naukowa:

prof. dr hab. Katarzyna Duczkowska – Małysz,
prof. dr hab. Małgorzata Duczkowska – Piasecka,
mgr arch. inż. Dagmara Mliczyńska-Hajda

Urząd Miasta w Mławie
06-500 Mława
ul. Stary Rynek 19
tel 023 654 3382, fax 023 654 36 52
e-mail ratusz@mlawa.pl
www.mlawa.pl

Szanowni Państwo,

*Składam serdeczne podziękowania osobom i instytucjom, których zaangażowanie i wkład w prace nad aktualizacją **Strategii Rozwoju Mławy** sprawił, że przedkładany w Państwa ręce dokument będzie wskazywał pożądane kierunki rozwoju naszego miasta w kolejnych latach i stanowił ważny zbiór informacji o zasobach, możliwościach, szansach rozwoju Mławian i Mławy.*

Strategia Rozwoju Mławy precyzuje wizję miasta i wyznacza kierunki jego rozwoju na najbliższe lata. Pragnę zapewnić, że zapisane w dokumencie ustalenia strategiczne staną się wykładnią dla decyzji i przedsięwzięć realizowanych przez miejscowe władze w praktyce zarządzania miastem.

Dokument został opracowany przy współpracy wielu osób. Dziękuję wszystkim, którzy przyjęli zaproszenie do uczestnictwa w pracach nad aktualizacją Strategii Rozwoju Mławy: radnym Miasta Mławy, przedsiębiorcom, przedstawicielom Starostwa Powiatowego, banków, organizacji pozarządowych, Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych. W sposób szczególny dziękuję tym mieszkańcom Mławy, którzy wzięli udział w spotkaniach konsultacyjnych oraz złożyli pisemne uwagi i wnioski do Strategii.

Z poważaniem
Stefan Kocielewski

Zespoły ds. aktualizacji Strategii Rozwoju Mławy:

zespół koordynujący:

Sławomir Kowalewski	Przewodniczący Rady Miejskiej w Mławie
Krzysztof Wasiłowski	Zastępca Przewodniczącego Rady Miejskiej w Mławie
Janina Budzichowska	- Zastępca Burmistrza
Henryk Antczak	- Skarbnik Miasta
Anna Miałka-Kruszewska	- Naczelnik Wydziału Rozwoju

zespoły robocze:

- bezpieczeństwa i zarządzania miastem
- infrastruktury technicznej i środowiska
- kapitału ludzkiego
- przedsiębiorczości i otoczenia biznesu
- współpracy terytorialnej
- kultury, dziedzictwa, turystyki i rekreacji

W pracach zespołów roboczych uczestniczyli:

— Urszula Aptowicz	— Dariusz Majewski
— Leszek Arent	— Zbigniew Małolepszy
— Ryszard Bastkowski	— Sławomir Markowski
— Jacek Białobłocki	— Przemysław Miecznik
— Waldemar Borowski	— Michał Nowakowski
— Paweł Brzezicki	— Honorata Okońska
— Irena Ciborska	— Janusz Okoński
— Małgorzata Czaplicka	— Piotr Olszewski
— Artur Dębski	— Ewa Osowska
— Marek Dusiński	— Barbara Piliszek
— Andrzej Fafiński	— Marek Polak
— Zdzisław Gadomski	— Ryszard Prusinowski
— Mariola Głazewska	— Halina Pszczółkowska
— Stanisław Gorczewski	— Agnieszka Puzio-Dębska
— Andrzej Grzymkowski	— Jerzy Rakowski
— Wiesław Hagedorn	— prof. Bronisław Rocławski
— Jan Ilczak	— Mirosław Rutecki
— Krzysztof Jaros	— Ewa Siemiątkowska
— Janina Jaśkiewicz	— Katarzyna Skorupa-Malińska
— Andrzej Józefski	— Ryszard Staniszewski
— prof. Ryszard Juskiewicz	— Jacek Sych
— Dorota Kaczorek-Urban	— Mariusz Szczechowicz
— ks. Ryszard Kamiński	— Grzegorz Szczepkowski
— Cezary Kądrzycki	— Lucjan Wądołowski
— Ewa Kępińska	— Andrzej Więckowski
— Daniel Kortlan	— Mirosław Wilkowski
— Krzysztof Kwiatek	— Janusz Wiśniewski
— Katarzyna Kwoczka	— Janusz Wojnarowski
— Andrzej Lampkowski	— Andrzej Wójcicki
— Witold Lemański	— Marek Wysocki
— Marzena Lipińska	— Jerzy Żerański
— Krzysztof Ługowski	

SPIS TREŚCI:	Str.
I. WSTĘP	6
1. PRZESŁANKI AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA	6
2. DEFINICJE	8
3. METODOLOGIA I STRUKTURA OPRACOWANIA	10
II. DIAGNOZA	15
1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA	15
2. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ	18
3. GOSPODARKA I RYNEK PRACY	20
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	22
5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	28
6. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	39
7. WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA	46
8. SPOŁECZEŃSTWO	47
III. BILANS STRATEGICZNY MIASTA	54
1. OCENA DOTYCHCZASOWYCH EFEKTÓW REALIZACJI STRATEGII	54
2. PODSTAWOWE PROBLEMY W MIEŚCIE	57
3. ANALIZA SWOT	59
IV. PLAN ROZWOJU MIASTA	65
1. MOŻLIWE SCENARIUSZE ROZWOJU MIASTA	65
2. WIZJA I MISJA ROZWOJU MIASTA DO 2015 ROKU	71
3. CELE STRATEGICZNE, POŚREDNIE I OPERACYJNE	72
4. PRIORYTETY	79
5. POLITYKI MIEJSKIE	80
6. HIERARCHIA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	81
7. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ ROZWOJU MŁAWY	82
8. FINANSOWANIE I REALIZACJA STRATEGII ROZWOJU MŁAWY	84
V. ANEKS	86
1. ŹRÓDŁA DANYCH,	86
2. LITERATURA	86

I. WSTĘP

1. PRZESŁANKI AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA.

W dniu 23 lutego 2000 roku Rada Miejska w Mławie przyjęła do realizacji „*Strategię Rozwoju Mławy na lata 2000 – 2015*”, określając cele strategiczne rozwoju miasta oraz wyznaczała programy strategiczne, których realizacja miała te cele urzeczywistnić. Dokument został opracowany w 1999 r. i był efektem pracy wielu osób, omawiano go podczas licznych debat i dyskusji. Diagnoza i ocena stanu została dokonana przez zespół niezależnych konsultantów z *Biura Ekspertyz Finansowych, Marketingu i Consultingu UNICONSULT –UNIGLOB Group* z Warszawy. Wszelkie wskazania realizacyjne oraz elementy właściwego określenia kierunków rozwoju były szeroko konsultowane zarówno ze społecznością lokalną (powołane specjalnie do tego celu zespoły zadaniowe), jak i z władzami lokalnymi. Konsultacje społeczne były realizowane na trzech płaszczyznach:

1. Mieszkańcy wypowiadali się w różnorodnych ankietach i wywiadach;
2. Powołano Konwent Rozwoju Gminy, który składał się z:
  - zespołu ds. gospodarczych,
  - zespołu ds. społecznych,
  - zespołu ds. ekologicznych i turystycznych;
3. Wyniki pracy na bieżąco konsultowano z Radą Miejską i Zarządem Miasta.

Za najważniejszy, długofalowy cel rozwoju Mławy – jego misję, uznano hasło: **„Mława - Przyjazne miasto dla inwestorów i mieszkańców, zapewniające możliwość kształcenia, rozwoju inicjatyw w wymiarze indywidualnym i zbiorowym (w sferze gospodarczej i społecznej), którego rozwój ma być nakierowany w pierwszej kolejności na tworzenie nowych miejsc pracy”**.

Cel ten został sformułowany bardzo szeroko i nadal zachowuje swoją aktualność, wymaga jednak modyfikacji. Wiele zadań wyznaczonych w obowiązującej strategii zostało już zrealizowanych. Ponadto zmieniły się uwarunkowania: zewnętrzne spowodowane przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz wewnętrzne związane z aktualną sytuacją miasta.

Strategia przygotowywana w 2000 roku spełniała inne wymogi. Teraz Polska jest członkiem Unii Europejskiej, a na lata 2007 - 2013 pojawiły się również większe możliwości korzystania ze środków unijnych na realizację zadań zawartych w Strategii. Elementy te sprawiły, że należy dokonać aktualizacji dokumentu, który powinien być w większym stopniu powiązany ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego.

Uwzględniając wymienione potrzeby oraz aby w większym stopniu wykorzystać wszystkie zasoby i aktualne trendy rozwojowe miasta Rada Miejska w Mławie w dniu 30 maja 2007 roku podjęła Uchwałę w sprawie przystąpienia do aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Mławy do 2015 roku.

Argumentów przystąpienia do aktualizacji strategii jest wiele:

1. Większość programów operacyjnych zapisanych w Strategii Rozwoju Mławy do roku 2015 zostało zrealizowanych, niektóre straciły swoją aktualność, a inne wymagają nowej redakcji.
2. Celem merytorycznym prac nie jest zbudowanie nowej innej Strategii Rozwoju Mławy, ale na bazie obowiązującej dokonanie aktualizacji.
3. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej to możliwość przygotowania i realizacji nowych przedsięwzięć rozwojowych miasta.
4. Przygotowanie programu działania, stanowiącego podstawę do efektywnego zarządzania miastem.
5. Strategia informować będzie potencjalnych inwestorów o kierunkach rozwoju miasta, ukazywać walory środowiska przyrodniczego, gospodarczego i kulturalnego miasta.
6. Opracowanie powinno mieć charakter społeczny, partnerski, poprzez konsultacje społeczne z mieszkańcami.

Strategia Rozwoju Mławy jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistycznych i dotyczących rozwoju, dokumentem stanowiącym podstawę lokalnej polityki rozwoju.

Posiadanie strategii nie gwarantuje automatycznie powodzenia. Nie jest ona dokumentem wystarczającym dla osiągnięcia sukcesu w zarządzaniu miastem, zwiększa jednak szansę na kształtowanie podstaw dobrobytu mieszkańców.

Strategia pozwala z jednej strony lepiej zagospodarować zasoby miasta, a z drugiej wskazuje obszary wymagające wzmożonej aktywności władz samorządowych. Jest dokumentem zwiększającym szanse miasta na uzyskanie zewnętrznych źródeł finansowania a zwłaszcza środków pomocowych z Unii Europejskiej.

Przyjęto założenie, że proces aktualizacji Strategii będzie przyjmowany jako systemowy element zarządzania strategicznego miastem, a nie jednorazową akcją. Strategia będzie dokumentem „otwartym”, podlegającym dalszym modyfikacjom i korektom.

2. DEFINICJE

Analiza SWOT

- jedna z metod analitycznych stosowanych przy budowie strategii. SWOT, akronim czterech angielskich słów: Strengths (atuty, mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia).

Mocne strony miasta - czynniki mające (lub mogące mieć) pozytywny wpływ na rozwój miasta, wyróżniające miasto w sposób korzystny w otoczeniu, tworzące podstawy dla jego przyszłego rozwoju, podnoszące jego atrakcyjność i konkurencyjność w oczach mieszkańców, inwestorów, osób odwiedzających.

Słabe strony miasta - czynniki mające (lub mogące mieć) negatywny wpływ na rozwój miasta, utrudniające rozwój i realizację zamierzeń; braki w potencjałach, obniżające pozycję miasta zarówno w oczach mieszkańców, jak i podmiotów zewnętrznych.

Szanse dla miasta - czynniki w otoczeniu sprzyjające (lub mogące sprzyjać) rozwojowi miasta, umożliwiające eliminowanie słabości, wzmacnianie sił, uruchamianie nowych kierunków rozwoju.

Zagrożenia dla miasta - czynniki w otoczeniu utrudniające (lub mogące utrudniać) rozwój miasta, stanowiące bariery w przełamywaniu dzisiejszych trudności i blokujące możliwości podejmowania działań w różnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju miasta dziedzinach.

Cel strategiczny

- cel najwyższego rzędu, określa stan, jaki zamierza się osiągnąć w wyniku realizacji celów operacyjnych określonych w strategii.

Cel pośredni

- cel podporządkowany celowi strategicznemu, wskazujący działania kierunkowe w obszarach definiowanych poprzez cele operacyjne.

Cel operacyjny

- cel określający element Strategii, który jest powiązany z konkretnymi programami operacyjnymi.

Infrastruktura

- podstawowe urządzenia i instytucje świadczące usługi niezbędne do funkcjonowania społeczeństwa i zapewniające odpowiednie warunki bytu ludności.

Kierunki

- istotne wskazania, co do zakresu, natężenia i docelowego efektu działań podejmowanych w ramach programów

- operacyjnych w ramach danej polityki miejskiej (branżowej) i powiązane z celami szczegółowymi Strategii.
- Misja strategii** - główne przesłane strategii rozwoju, wyobrażenie przyszłego stanu, intencja przekształceń.
- Monitoring** - proces systematycznego zbierania i analizowania informacji polegający na ocenie realizacji zadań i projektów w odniesieniu do przyjętych celów strategicznych.
- Polityka miejska** - opisy działań kierunkowych i zasad postępowania w określonej dziedzinie, które posłużą do realizacji celów rozwojowych miasta.
- Priorytet** - cel operacyjny o najwyższej randze, którego realizacja ma przywilej pierwszeństwa, związany z większymi możliwościami zasilenia z funduszy Unii Europejskiej
- Program operacyjny** - zbiór projektów zbudowany z uwzględnieniem działań i zasad, wskazujący przedmiot podejmowanych działań, osobę odpowiedzialną za wykonanie i nadzór, harmonogram, koszt realizacji, źródła finansowania, wskaźniki oceny osiągnięcia wyznaczonych celów.
- Partnerstwo publiczno prywatne** - polega na współpracy jednostek samorządu terytorialnego z podmiotami prywatnymi w celu realizacji zadania publicznego.
- Projekt** - zbiór zadań wskazujący przedmiot podejmowanych działań, osobę odpowiedzialną za wykonanie i nadzór, harmonogram i koszt realizacji, źródła finansowania oraz wskaźniki oceny stopnia osiągnięcia wyznaczonych celów.
- Rewitalizacja** - złożonym długofalowym proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych częściach miast, przyczyniający się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego, a także do ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych.
- Strategia rozwoju** - koncepcja działania zmierzającego do rozwoju miasta, przedstawiona w formie dokumentu zawierającego procedury osiągania zamierzonych celów, zawiera: diagnozę stanu istniejącego; analizę słabych i mocnych stron, szans i zagrożeń; wizji i misji oraz wskazuje

	środki za pomocą, których planowane przedsięwzięcia można będzie wdrożyć.
TOWS	- etap analizy SWOT; macierz, na przecięciu wierszy i kolumn wpisuje się działania, które powinny zostać podjęte w celu maksymalnego wykorzystania możliwości z użyciem mocnych stron miasta, zapobieżenia zagrożeniom przez wzmacnianie słabych stron oraz wykorzystania mocnych stron do likwidacji zagrożeń czy też wykorzystania szans dla wzmocnienia słabych stron.
Wizja miasta	- pożądany obraz przyszłej sytuacji miasta, wskazuje główne wyzwania, przed którymi Miasto stoi, co stanowi podstawę określenia celów strategicznych.
Wskaźnik	- narzędzie pomiaru osiągnięcia celu lub realizacji programów, projektów i zadań.
Zadanie	- podstawowa jednostka realizacyjna służąca osiągnięciu wyznaczonych celów, wskazująca przedmiot zadania, osobę odpowiedzialną za wykonanie i nadzór, harmonogram realizacji, koszt realizacji i źródła finansowania.
Zasady	- wartości i przesłanki określające politykę miejską (branżową), będące podstawą do wyznaczania kierunków podejmowanych w ramach jej działań.

3. METODOLOGIA I STRUKTURA OPRACOWANIA

Przy realizacji prac aktualizacyjnych Strategii Rozwoju Mławy do 2015 roku obrano metodę ekspercko - partnerską, która pozwoliła połączyć wiedzę i doświadczenie ekspertów oraz uczestnictwo społeczne.

Metodologia opracowania opiera się na uspołecznionym procesie komunikacji, polegającym na tym, że w pracach zespołów roboczych uczestniczą przedstawiciele organizacji pozarządowych, liderzy lokalni, decydenci, przedstawiciele biznesu i administracji publicznej - osoby zainteresowane rozwojem lokalnym.

Osoby zainteresowane rozwojem miasta mogły swoje propozycje składać wypełniając ankietę lub aktywny formularz zamieszczony na stronie internetowej miasta (www.mlawa.pl).

W przygotowywaniu projektu aktualizacji Strategii Rozwoju Mławy uwzględniono również pisma i prośby mieszkańców miasta w sprawie wykonania inwestycji w różnych rejonach miasta oraz realizacji działań poprawiających standard życia mieszkańców.

Do prac nad aktualizacją Strategii Rozwoju Mławy Zarządzeniem Nr 111/2007 z dnia 1 czerwca 2007 roku Burmistrz Miasta Mławy Sławomir Kowalewski powołał 7 zespołów:

- zespół koordynujący,
- zespół ds. infrastruktury technicznej i środowiska,
- zespół ds. kultury, dziedzictwa, turystyki i rekreacji,
- zespół ds. przedsiębiorczości i otoczenia biznesu,
- zespół ds. kapitału ludzkiego,
- zespół ds. bezpieczeństwa i zarządzania miastem,
- zespół ds. współpracy terytorialnej.

Członkowie Zespołów uczestniczyli w spotkaniach roboczych. Podczas pierwszego spotkania omawiano najważniejsze problemy strategiczne miasta. Na drugim spotkaniu dyskutowano nad planami rozwoju oraz priorytetami rozwoju miasta. W pracy zespołowej wykorzystane zostały nowoczesne techniki warsztatowe między innymi: moderacja wizualna, „burza mózgów”, prezentacje.

Każda strategia poprzedzona jest planowaniem działań i dostosowaniem tych działań do zrealizowania postawionej misji i wizji rozwoju. Ocenie podlegają warunki wstępne i stopień przygotowania do realizacji działań. Przy planowaniu strategicznym rozwoju miasta ocenie poddano właściwości i cechy określające pozycję miasta, konkurencyjność, atrakcyjność, itd. Wizerunek miasta tworzą cechy i właściwości, które je wyróżniają.

Zadaniem metodycznym przy aktualizowaniu Strategii jest przygotowanie takiego dokumentu, który będzie dokumentem uniwersalnym i pomocnym przy ubieganiu się o dofinansowanie ze strony Unii Europejskiej i innych źródeł zewnętrznych przedsięwzięć realizowanych przez miasto.

Zgodnie z zasadą programowania rozwoju i komplementarności polityki rozwoju lokalnego i regionalnego, aktualizowana Strategia Rozwoju Mławy uwzględnia priorytety *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020*. Zbieżność kierunków rozwoju obu dokumentów może być argumentem przy ubieganiu się przez samorząd miejski o środki z budżetu państwa, z funduszy unijnych oraz innych źródeł finansowania na realizację zaplanowanych przedsięwzięć.

Przy opracowywaniu diagnozy dotyczącej sytuacji demograficznej wykorzystano dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego oraz dane z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta w Mławie. Dane te są nieznacznie rozbieżne, gdyż liczba ludności miasta publikowana przez GUS jest mniejsza niż liczba ludności podawana przez Urząd Miasta. W opracowaniu każdorazowo podano źródło, z jakiego korzystano.

Założono, że wybór drogi rozwoju Mławy opierać się będzie na analizie oddziaływania różnych elementów na rozwój miasta w obecnej rzeczywistości, jak i w najbliższej przyszłości tzn. w okresie objętym opracowaniem. Analiza dostępnych i istotnych danych przy opracowaniu aktualizacji Strategii Rozwoju Mławy połączona z planowaniem stanowi podstawę niniejszego opracowania.

Na podstawie danych statystycznych wyodrębniono podstawowe problemy występujące na terenie miasta. Dokonano oceny dotychczasowych efektów realizacji strategii obowiązującej.

W opracowaniu posłużono się analizą SWOT jako jedną z podstawowych metod stosowanych przy budowie strategii. Przy wykorzystaniu tej metody możliwe jest opracowanie takiej strategii rozwoju, która będzie maksymalizować korzyści płynące z mocnych stron miasta i uwarunkowań zewnętrznych, a jednocześnie będzie likwidować lub łagodzić negatywny wpływ słabych stron miasta i zagrożeń zewnętrznych.

Ogólne wytyczne analizy SWOT to:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystanie szans,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach.

Przy opracowywaniu analizy SWOT dla potrzeb Strategii Rozwoju Mławy przyjęto dwa zasadnicze założenia:

1. Koncentracja na zagadnieniach dotyczących rozwoju miasta.
2. Mocne i słabe strony traktowane są jako wewnętrzne cechy miasta, zaś szanse i zagrożenia odnoszą się do samego miasta jak i do otoczenia miasta.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy oraz podczas spotkań zespołów roboczych zidentyfikowano mocne i słabe strony miasta. Zespoły robocze pracowały nad następującymi tematami:

1. Infrastruktura i środowisko
2. Kultura, dziedzictwo, turystyka i rekreacja
3. Przedsiębiorczość i otoczenie biznesu

4. Kapitał ludzki
5. Bezpieczeństwo i zarządzanie miastem
6. Współpraca terytorialna.

Do samego opracowania analizy SWOT dokonano podsumowania prac poszczególnych zespołów roboczych grupując mocne i słabe strony miasta oraz szanse i zagrożenia zarówno zewnętrzne jak i wewnętrzne.

Podczas spotkań zespołów roboczych zostało zgłoszonych wiele działań i propozycji do aktualizowanej strategii, które również wykorzystano przy formułowaniu celów operacyjnych strategii.

Wyniki analizy SWOT przeprowadzonej na potrzeby opracowania zostały poddane procesowi weryfikacji i w ogólnym zestawieniu podano tylko te czynniki, które są najistotniejsze z punktu widzenia opracowania aktualizacji strategii. Po uporządkowaniu i pogrupowaniu czynników; zidentyfikowano mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dla miasta (tabela nr 36).

Następnym etapem planowania strategicznego było przedstawienie wyników analizy SWOT w formie macierzy TOWS, która pozwoliła określić kierunki działań rozwojowych (tabela nr 37).

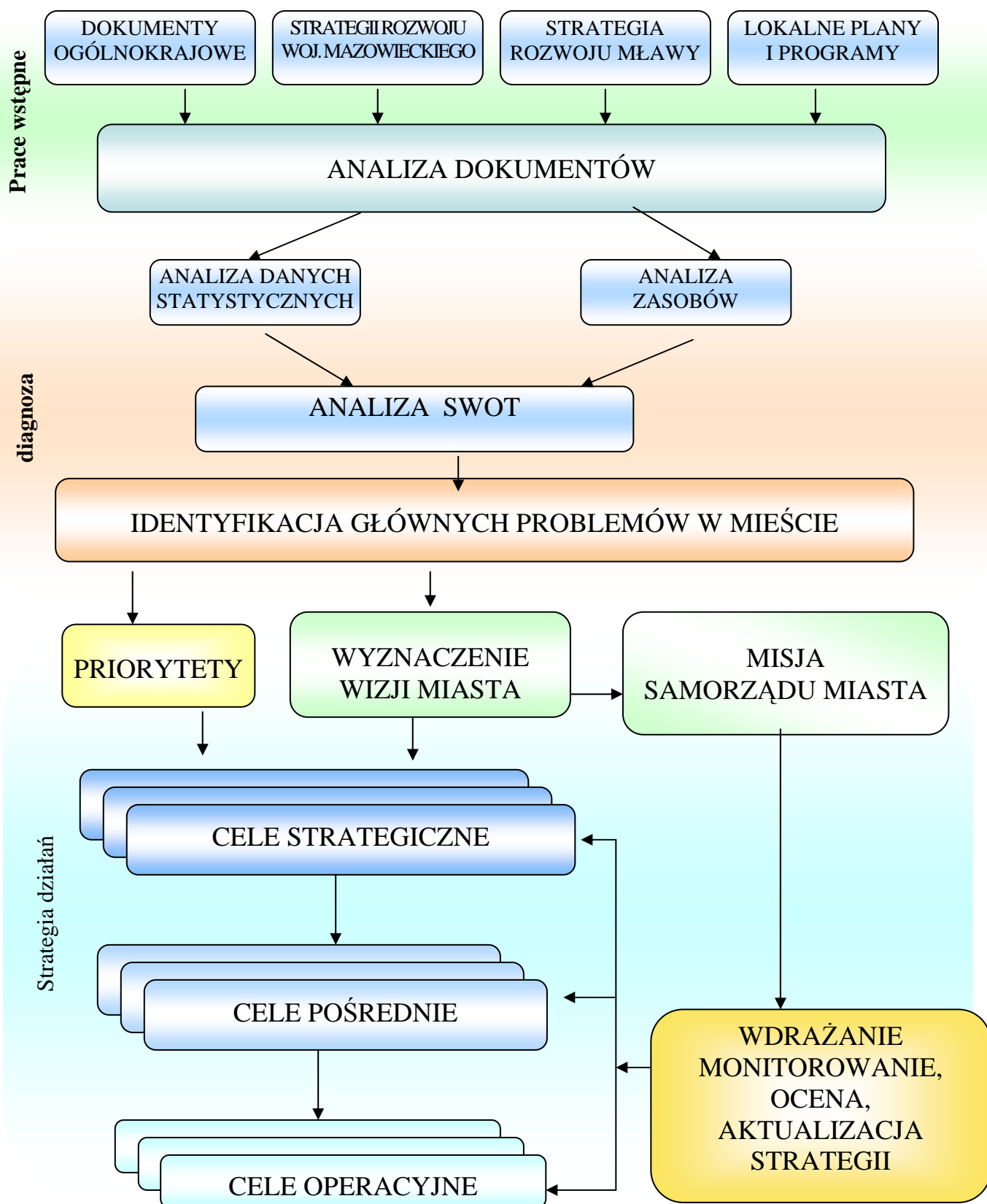
Następnie zostały opracowane scenariusze rozwoju miasta: optymistyczny, pesymistyczny i realny. Scenariusze rozwoju oparto na logice intuicyjnej tworzeniu list wydarzeń możliwych do zaistnienia w przyszłości. Strategię opracowano dla najbardziej prawdopodobnego i możliwego do zaistnienia tj. scenariusza realnego.

W dalszej kolejności opracowania wyznaczono wizję i misję rozwoju miasta, przy formułowaniu których brano pod uwagę uwarunkowania zewnętrzne oraz możliwości rozwoju miasta. Następnie dokonano wyboru działań strategicznych dla miasta – wyznaczając cele strategiczne w podziale na cele pośrednie i cele operacyjne

Kolejnym etapem opracowania było przyjęcie priorytetów rozwoju miasta. Zastosowano tu narzędzie badawcze w postaci ankiety. Po opracowaniu danych wyznaczono priorytety rozwoju miasta do 2015 roku. Przyjęto, że do realizacji celów w poszczególnych obszarach działalności miasta zostaną opracowane branżowe polityki miejskie. Każda z polityk miejskich będzie przedmiotem osobnego opracowania.

Ostatnim etapem opracowania było określenie sposobu realizacji zadań strategii (tj: wdrożenie, monitorowanie, aktualizowanie) oraz źródeł finansowania realizacji strategii.

Schemat 1. STRUKTURA AKTUALIZOWANEJ STRATEGII

Źródło: opracowanie własne.

II. DIAGNOZA

W opracowywanej aktualizacji Strategii Rozwoju Mławy diagnoza została zredagowana w taki sposób, aby jej wyniki mogły być zastosowane do badania tendencji zmian zachodzących w mieście.

1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

Mława to miasto powiatowe, położone w północnej części województwa mazowieckiego. W historii było i jest centrum administracyjnym, gospodarczym i kulturalnym tej części Mazowsza. Mława jest dogodnie położona przy trasie kołowej i kolejowej Warszawa – Gdańsk, łączącej centralną i północną Polskę. Miasto stanowi ważny węzeł komunikacji drogowej i kolejowej Warszawa - Gdańsk i Warszawa – Olsztyn. W Mławie krzyżują się trzy drogi wojewódzkie oraz pięć dróg powiatowych.

Mapa 1. Usytuowanie Mławy w Polsce

Źródło: Strona internetowa www.mlawa.pl

Mapa 2. Usytuowanie Mławy w powiecie

Geograficzne położenie Miasta wyznaczają współrzędne: 20°22' długości geograficznej wschodniej i 53°07' szerokości geograficznej północnej. Najwyżej położony punkt o wysokości 180 m n.p.m. znajduje się w północno-zachodniej części Mławy, a najniższy obszar występuje w południowej części Miasta, w dolinie rzeki Seracz i wynosi 135 m n.p.m.

Mława jest znaczącym ośrodkiem przemysłowym północnego Mazowsza. Na terenie miasta prosperuje ponad 2600 podmiotów gospodarczych. Gałęzią gospodarki najsilniej tu reprezentowaną jest przemysł elektroniczny, obuwniczy oraz przetwórstwo spożywcze. Obecnie największym zakładem pracy w mieście

jest działającą od 1999 roku LG Electronics Mława Sp. z o.o., produkująca odbiorniki telewizyjne najnowszej generacji (telewizory plazmowe, telewizory LCD) oraz firmy kooperujące, zatrudniające kilka tysięcy pracowników. Firmy te usytuowane są w większości na terenie Podstrefy Mława Warmińsko - Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

W granicach administracyjnych miasta znajduje się obszar krajobrazu chronionego, charakteryzujący się mało zmienionym środowiskiem o istotnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Północny rejon miasta tj. część ulicy Studzieniec, ulice Krajewo i Piekiełko należą do „Zieluńsko - Rzęgnowskiego Obszaru Krajobrazu Chronionego”. W granicach administracyjnych miasta znajduje się 286,9 ha wchodzących w skład tego obszaru¹.

Miasto ma liczne walory historyczne np.:

- Pozycja mławska - linia umocnień, składająca się z ponad 50 polskich bunkrów, powstałych przed II wojną światową. Odegrała znaczącą rolę w walce obronnej 1939 roku. Żołnierze 20 Dywizji Piechoty pod dowództwem pułkownika Wilhelma A. Lawicz - Liszki na pozycji mławskiej bronili się skutecznie od 1 września 1939 roku przez 3 kolejne dni (Bitwa pod Mławą).

- Miejsca pamięci narodowej: Kalkówka, tablice i pomniki na terenie całego miasta upamiętniające nazwiska ludzi pomordowanych w czasie II wojny światowej.
- Mławska Kolej Wąskotorowa, sięgająca swoim rodowodem I wojny światowej. Obecnie nie jest eksploatowana.
- W niedalekiej odległości od Mławy, w miejscowości Mławka, znajduje się cmentarz żołnierzy Wehrmachtu, a na terenie miasta stare nekropolie –

---

¹ Przebieg granicy obszaru jest określony w Rozporządzeniu Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 roku

cmentarz parafialny przy ul. 18 Stycznia, cmentarze żydowski i ewangelicki.

oraz walory przyrodnicze:

- ok. 25 % terenów leżących w granicach miasta stanowią lasy licznie zamieszkane przez zwierzynę, ptactwo, płazy i owady, a na terenie szkółki leśnej przy ul. Krajewo znajduje się edukacyjna ścieżka ekologiczna;
- unikatowe, torfowe jezioro leśne położone w niedalekim sąsiedztwie szkółki leśnej Krajewo - siedlisko wielu gatunków ptaków wodnych;
- w odległości 7 km od Mławy położony jest Zalew Ruda, sztuczny zbiornik wodny, miejsce szczególnie chętnie odwiedzane przez mieszkańców miasta nie tylko latem.

Na terenie miasta działa „Podstrefa Mława” Warmińsko - Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Powierzchnia strefy na terenie Mławy wynosi 565,8 ha, są to grunty przeznaczone pod inwestycje.

Miasto realizuje wiele zadań infrastrukturalnych na obszarze dzielnicy przemysłowej, wspiera nowe inwestycje i jest otwarte na przyjęcie nowych inwestorów. W ostatnich latach w mieście zrealizowano szereg inwestycji. Najważniejsze znaczenie miała modernizacja stacji uzdatniania wody współfinansowana ze środków UE, a także rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i odwodnieniowej, budowa wodociągów, budowa i modernizacja dróg miejskich.

Obecnie aktualizowane jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Mławy. Obowiązuje 12 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; sukcesywnie opracowywane są nowe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych części miasta. Aktualnie tylko 3% terytorium miasta „pokryte” jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Mława jako stolica powiatu mławskiego stanowi centrum administracyjne, gospodarcze i kulturalne Ziemi Zawkrzeńskiej. Na terenie miasta znajdują się:

- nowoczesne ujęcia wody,
- oczyszczalnia ścieków wymagająca modernizacji,
- PKP Cargo – terminal kontenerowy,
- wiele instytucji użyteczności publicznej,
- dobra infrastruktura bankowa,
- składowisko odpadów komunalnych,

— Podstrefa Mława Warmińsko – Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

— dobrze rozbudowana baza oświatowa w zakresie szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego, średniego ogólnokształcącego i zawodowego oraz wyższego - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa,

Miasto podejmuje aktywne działania w celu przyciągnięcia inwestorów, dąży do polepszenia infrastruktury społecznej i technicznej, promuje pro-ekologiczne inwestycje.

2. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ

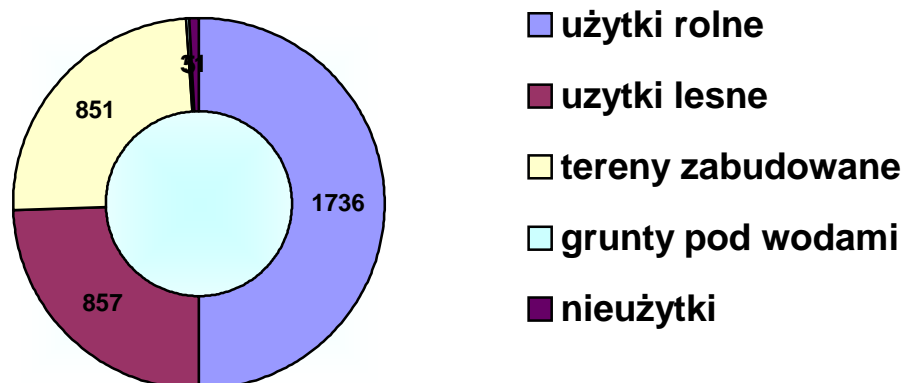
Miasto Mława zajmuje powierzchnię 3480 ha. Z dniem 1.01.2004 r. do granic administracyjnych Miasta zostały przyłączone dwie miejscowości: Piekielko i Krajewo. Powierzchnia miasta zwiększyła się o 1051 ha, w tym 669ha lasów. Użytkowanie terenu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Użytkowanie gruntów na terenie miasta

^L _P	Sposób użytkowania terenu	Pow. (ha)	%
1.	Użytki rolne <i>w tym: grunty rolne - 1318 ha, sady - 17 ha, łąki trwałe - 206 ha, pastwiska trwałe - 99 ha, grunty rolne zabudowane – 90 ha, rowy - 5 ha, stawy – 1 ha</i>	1736	49,89
2.	Użytki leśne i tereny zadrzewione i zakrzewione <i>w tym: lasy-839ha, grunty zadrzewione i zakrzewione-18ha</i>	857	24,63
3.	Tereny zabudowane i zurbanizowane <i>w tym: tereny mieszkalne - 310 ha, tereny przemysłowe - 41ha, inne tereny zabudowane 151 ha, zurbanizowane ter. niezabudowane - 40 ha, ter. rekreacyjno - wypoczynkowe – 29ha, drogi - 205 ha, koleje - 74 ha, inne - 1 ha.</i>	851	24,45
4.	Grunty pod wodami (powierzchniowymi płynącymi)	5	0,14
5.	Nieuzytki	31	0,89
razem		3480	100

Źródło: Starostwo Powiatowe w Mławie, Wydział Geodezji, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami.

Wykres nr 1. Użytkowanie gruntów

Na dzień 31.12.2006 r. miasto zamieszkiwało 30 609 osób. Liczbę ludności i powierzchnię miasta na przestrzeni ostatnich lat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Powierzchnia i liczba ludności Mławy

Rok	Powierzchnia	Liczba mieszkańców
2000	25,35 km ²	30 712
2001		30 809
2002		30 749
2003		30 641
2004	34,80 km ²	30 846
2005		30 794
2006		30 609

Źródło: opracowanie własne

Pomimo włączenia do Mławy w 2004 roku dwóch sąsiednich wsi na przestrzeni ostatnich lat liczba ludności miasta minimalnie maleje. Np. w 2005 roku ubyło 237 mieszkańców, w 2006 roku ubyło 185 mieszkańców. Na 1 mieszkańca przypada ok. 1137 m² powierzchni. W grudniu 2003 r. gęstość zaludnienia wynosiła 1271 osób/km², obecnie wynosi 880 osób/km². W wyniku powiększenia granic administracyjnych Mławy powierzchnia miasta zwiększyła się o 1051 ha, są to w większości lasy.

Prognozuje się w oparciu o dane statystyczne oraz obserwowane trendy, przełamanie trendu zmniejszania liczby ludności miasta. Prognozuje się niewielki wzrost liczby mieszkańców. W kolejnych latach liczba ludności kształtować się powinna w następujący sposób: 2010 r. - 31 500 mieszkańców, 2015 r. - 32 000, 2020 r. - 32 500 mieszkańców.

3. GOSPODARKA I RYNEK PRACY

Do najważniejszych firm działających na terenie Mławy należą²:

- LG Electronics Mława Sp. z o.o. – przedsiębiorstwo produkujące telewizory oraz telefony komórkowe; zatrudnia obecnie ponad 1260 osób;

oraz przedsiębiorstwa współpracujące z LG Electronics Mława Sp. z o.o. w oparciu o outsourcing:

- Zakład Opakowań i Produkcji Mechanicznej w Mławie – ściśle współpracujący z LG Electronics; zatrudnia ponad 420 osób;
- TELECOLOR Sp. z o.o., zatrudniająca 1500 osób;

a także przedsiębiorstwa wytwarzające podzespoły dla LG Electronics :

- DONG-YANG Sp. z o.o. - produkcja obudów do telewizorów i płyt elektronicznych; zatrudnia ok.420 osób;
- SSANG GEUM Sp.z o.o. - zajmuje się produkcją podstawek pod telewizory LCD i styropianów, zatrudnia 250 pracowników;
- FINE ALTECH Sp.z o.o. firma produkująca elementy konstrukcyjne; zatrudnia 500 osób;

Oprócz branży elektronicznej na lokalnym rynku działa duże przedsiębiorstwo przetwórstwa mięsnego:

- Przedsiębiorstwo Uboju i Produkcji Drobiu „ILCZAK” Sp. z o.o. zatrudniająca ponad 300 osób;

Na rynku lokalnym przeważają firmy małe i średnie, zatrudniające od kilku do kilkunastu osób.

Z analizy danych statystycznych wynika, że ubywa podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie: handel detaliczny, gastronomicznych (bary), transportu oraz edukacji. Na przestrzeni ostatnich lat

---

² Stan na dzień 30.06.2007r.

zwiększyła się ilość przedsiębiorstw działających w branży pośrednictwo finansowe i obsługa nieruchomości

Tabela nr 3. Liczba podmiotów gospodarczych w/g sektorów własności

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
sektor publiczny:							
podmioty gospodarcze ogółem	60	56	58	65	95	100	102
w tym m.in.:							
- Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	35	41	43	49	53	58	60
- przedsiębiorstwa państwowe	1	1	1	1	1	1	1
- Spółki: prawa handlowego, handlowe, prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego, handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	7	8	8	8	8	8	8
- państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	2	2	1	0	0	0	0
Sektor prywatny:							
podmioty gospodarcze	2 516	2 721	2 701	2 769	2 697	2 741	2 764
W tym:							
- osoby fizyczne prowadzące działalność gosp.	2 121	2 329	2 317	2 385	2 281	2 310	2 326
- Spółki: prawa handlowego, handlowe, prawa handlowego z udziałem kapit. zagr., handl. z udziałem kapit. zagr.	77	94	103	106	112	122	125
- Spółdzielnie	16	16	16	16	16	16	16
- Fundacje	1	1	1	1	1	2	2
- stowarzyszenia i organizacje społeczne	43	44	42	44	47	51	53
Liczba podmiotów gospodarczych	2 576	2 777	2 759	2 834	2 792	2 841	2 866

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 4. Zestawienie podmiotów gospodarczych w latach 2000-2006

Podmioty	2000r	2001r	2002r	2003r	2004r	2005r	2006r
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	31	83	143	195	175	290	265
Rybołówstwo i rybactwo	0	0	0	0	1	1	1
Górnictwo i kopalnictwo	1	2	3	2	3	3	3
Działalność produkcyjna	281	291	293	253	296	306	275
Budownictwo	259	251	255	238	241	245	215
Handel hurtowy, detaliczny, naprawy pojazdów	1179	1187	1129	1139	1091	1043	911
Hotele i restauracje	62	59	53	53	48	44	38
Transport, gospodarka magazynowa,	297	172	126	160	101	98	91
Pośrednictwo finansowe	97	125	114	121	115	106	94
Obsługa nieruchomości	203	227	201	269	246	251	232
Administracja publiczna i obrona narodowa	15	14	14	13	13	13	13
Edukacja	51	51	42	16	14	13	9
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	25	124	103	92	84	74	74
Pozostała działalność usługowa i komunalna	151	155	146	151	139	142	143

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Infrastruktura techniczna to podstawowe urządzenia, budynki i instytucje usługowe, których istnienie jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa. Infrastruktura oznacza układ i wzajemne relacje elementów (części) stanowiących całość. Infrastruktura wspiera działalność produkcyjną, służy rozwojowi produkcji, choć sama nie bierze bezpośredniego udziału w produkcji. Infrastruktura techniczna są to urządzenia, sieci przesyłowe i związane z nimi obiekty świadczące niezbędne i

podstawowe usługi dla określonej jednostki przestrzenno – gospodarczej w zakresie: energetyki, dostarczania ciepła, wody, usuwania ścieków i odpadów, transportu itp.

Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie Mławy w wodę odbywa się przy pomocy miejskiego wodociągu centralnego, zasilanego wodami podziemnymi oraz z indywidualnych studni wierconych, będących w posiadaniu poszczególnych użytkowników. Studnie indywidualnych użytkowników stanowią drugorzędne źródło wody o niewielkim znaczeniu; wykorzystywane lokalnie przeważnie do celów gospodarczych i porządkowych.

Zasoby wód podziemnych z formacji czwartorzędowych zasilające istniejące ujęcia, są wystarczające do pokrycia bieżących potrzeb użytkowników w relacji średniego poboru dobowego. Zaopatrzenie Mławy w wodę jest dobre. Na koniec 2006 roku było 3603 odbiorców wody z sieci. Długość sieci wodociągowej wynosi 90,7 km, a długość przyłączy wodociągowych 84,0 km. Na terenie Mławy jest 11 ujęć wody, w tym 9 ujęć dostarcza wodę do Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Padlewskiego o wydajności 350 m³/godz. oraz 2 ujęcia do SUW przy ul. Instalatorów o wydajności 80 m³/godz., co daje razem 10.320m³/dobę.

W latach 2004-2006 obie mławskie stacje uzdatniania wody zostały zmodernizowane. Była to inwestycja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006, a jej koszt wyniósł 6 014 459,96 zł. Dzięki kompleksowej zmianie technologii uzdatniania wody, obecne parametry fizykochemiczne wody tłoczonyj do miejskiej sieci są zgodne z obowiązującymi normami.

Odprowadzenie ścieków

Na terenie miasta istnieje system kanalizacji rozdzielczej oraz sieci ogólnospławnej (ok. 9 %).

Sieć kanalizacji deszczowej nie jest wystarczająco w mieście rozbudowana. Obecność dwóch cieków wodnych: Seracza i Starego Rowu, stwarza korzystne warunki odprowadzania wód deszczowych. Wody deszczowe odprowadzane są również do sieci ogólnospławnej (ok. 9% powierzchni miasta).

Liczba przyłączy kanalizacyjnych na koniec 2006 roku wynosiła 1368 (włączając budynki wielorodzinne na osiedlach mieszkaniowych). Obecnie długość czynnej sieci sanitarnej w mieście wynosi 50,8 km, są to sieci: grawitacyjne, ciśnieniowe i ogólnospławne.

Tabela nr 5. Korzystanie z wodociągu i kanalizacji przez mieszkańców miasta (% ogółu ludności miasta)

	2002	2003	2004	2005	2006
Wodociąg	89,3	89,5	89,8	90,1	90,3
Kanalizacja	57,3	57,9	58,7	60,3	62,1

Źródło: Wojewódzki Urząd Statystyczny w Warszawie

Na terenie miasta funkcjonuje oczyszczalnia ścieków, która ma przepustowość 7.750 m³/dobę. Niestety jest to zbyt mało, by obsłużyć całe miasto, gdyż większość ścieków doprowadzanych do oczyszczalni to ścieki przemysłowe. **W związku z wyczerpywaniem się mocy przerobowych oczyszczalni w najbliższym czasie niezbędna jest pilna jej modernizacja oraz wyposażenie zakładów przemysłowych w podczyszczanie ścieków.** Większość ścieków oczyszczonych w miejskiej oczyszczalni w Mławie odprowadzana jest do rzeki Wkry przez jej dopływ Mławkę.

Dzierżawcą sieci wodociągowych i kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków jest Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalni Ścieków WOD-KAN Sp. z o.o.

Tabela nr 6. Korzystanie przez mieszkańców miasta z usług spółki WOD-KAN (w m³)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
woda dostarczona do gospodarstw domowych (m ³)	1 221,9	1 149,2	1 129,6	1 142,9	1 085,1	1 119,6	1 219,5
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	Brak danych	Brak danych	26 314	26 266	26 605	26 809	26 764
ścieki odprowadzone (m ³)	1 233,6	1 230,2	1 215,2	1 296,9	1 256,7	1 399,8	1 441,7
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	17 730	17 835	16 885	16 998	17 375	17 960	18 403

Źródło: Wojewódzki Urząd Statystyczny w Warszawie

Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że więcej jest odprowadzanych ścieków niż wody dostarczonej do gospodarstw domowych. Pomimo, że na 3 mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej tylko 2 korzysta z sieci kanalizacyjnej.

Tabela nr 7. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w m³)

	2000 -2001	2002	2003	2004	2005	2006
na 1 mieszkańca	Brak danych	38,4	38,9	36,6	37,8	41,1

Źródło: Wojewódzki Urząd Statystyczny w Warszawie

Zaopatrzenie w ciepło

Większość mieszkańców miasta zaopatrywanych jest w ciepło przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Baza wytwórcza PEC jest następująca:

- długość sieci ciepłowniczej stanowiąca własność spółki – 4 542 mb,
- moc zainstalowana – 22.256 kW,
- moc zamówiona przez odbiorców – 15.105 kW,
- ilość obiektów przyłączonych do źródła ciepła – 107,
- długość instalacji odbiorczych centralnego ogrzewania – 1556 mb,
- długość instalacji ciepłej wody użytkowej – ok. 2000 mb.

Najwięksi odbiorcy dostarczanego przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej ciepła to:

- Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko Własnościowa „Zawkrze” – 75,4%,
- TBS Sp. z o.o. – 13,2% (występuje jako administrator 20 wspólnot mieszkaniowych; umowy podpisane są indywidualnie z każdą z nich);
- Szkoła Podstawowa nr 7 – 4,1%,
- pozostali odbiorcy – 7,3%.

W budynkach jednorodzinnych w mieście korzysta się z ogrzewania indywidualnego, najczęściej wykorzystując jako paliwo: węgiel, gaz i sporadycznie olej opałowy.

Zaopatrzenie w gaz

Na terenie Miasta za zaopatrzenie w gaz odpowiedzialna jest Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Gazownia Warszawska Rozdzielnia Gazu w Mławie.

System miejski składa się z:

- sieci rozdzielczych niskiego ciśnienia o długości 31,07 km,
- sieci rozdzielczych średniego ciśnienia o długości 40,66 km.

Ilość przyłączy do budynków:

- 1503 niskiego ciśnienia.
- 1742 średniego ciśnienia.

Stan techniczny sieci jest dobry. Przyłącza gazowe ma ponad 90,0% mieszkańców miasta, przy 8649 przyłączonych gospodarstw domowych.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

W energię elektryczną mieszkańcy zaopatrywani są przez Koncern Energetyczny ENERGA SA, w imieniu którego na naszym terenie występuje TWOJA ENERGIA Sp.z o.o. z siedzibą w Płocku.

Mława jest zaopatrywana w energię elektryczną z dwóch głównych punktów zasilania. Sieć energetyczna w mieście pracuje na napięciach $nn=0,4kV$ i obsługuje 12267 użytkowników indywidualnych i zbiorowych. Zainstalowanych jest 5940 przyłączy napowietrznych oraz 71 przyłączy kablowych.

W 2000 roku długość linii średniego napięcia wynosiła 114,1 km, a długość linii niskiego napięcia – 268,4 km. W ciągu kolejnych 6 lat, w wyniku rozwoju infrastruktury miasta, wartości te zmieniły się i na koniec 2006 roku wynoszą:

- dł. linii średniego napięcia – 119,4 km,
- dł. linii niskiego napięcia – 284,8 km

Gospodarka odpadami

Stałe odpady komunalne z miasta składowane są na wysypisku, w miejscowości Uniszki Cegielnia, 4,4 km na płn. – wsch. od miasta, po zachodniej stronie drogi krajowej Nr 7 Warszawa – Gdańsk. Wysypisko odpadów prowadzi prywatna spółka z niewielkim udziałem miasta (3%) - Zakład Usług Komunalnych „USKOM” Sp. z o.o. z siedzibą w Mławie

Spółka USKOM modernizuje wysypisko, prowadzi inwestycje zmierzające do uruchomienia nowoczesnego i bezpiecznego składowiska odpadów, prowadzi segregację odpadów.

Transport zbiorowy

Obsługę pasażerską mieszkańców Miasta zapewnia komunikacja autobusowa i kolejowa. Podstawowym środkiem przewozowym w zakresie komunikacji zbiorowej są autobusy Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej Mława S.A.

Komunikacja autobusowa umożliwi powiązania Mławy z Warszawą i innymi miastami Polski.

W mieście zlokalizowane są trzy pętle komunikacji podmiejskiej i dalekobieżnej:

- w sąsiedztwie dworca kolejowego PKP Mława,
- w dzielnicy przemysłowej przy ul. Napoleńskiej,
- w dzielnicy przemysłowej przy ul. Instalatorów.

Dużą rolę w przewozach pasażerskich pełni kolej obsługując ruch na trasie Warszawa – Gdańsk i Olsztyn. Przez Mławę przebiega główny zelektryfikowany szlak kolejowy Warszawa - Gdańsk, będący częścią magistrali europejskiej E-65 Gdańsk - Wiedeń. Na terenie Mławy funkcjonują dwa dworce kolejowe: Mława Miasto i Mława Wólka.

Problemem dla podróżującym jest znaczna odległość dworców kolejowych od dworca autobusowego oraz nieskorelowany rozkład jazdy komunikacji miejskiej z odjazdami i przyjazdami pociągów.

Transport indywidualny

Na przestrzeni ostatnich lat można zaobserwować znaczący wzrost liczby samochodów osobowych. W związku z tym faktem coraz częściej na terenie miasta pojawiają się zakłócenia komunikacyjne: są problemy z miejscami do zaparkowania pojazdów w centrum miasta, w godzinach „szczytu” pojawiają się zatory na wielu ulicach i skrzyżowaniach miasta.

Transport indywidualny na terenie miasta odbywa się również z wykorzystaniem rowerów. Staje się to coraz bardziej powszechne, ilość osób poruszających się na rowerach corocznie zwiększa się. W stosunku do potrzeb miasto ma zbyt mało ścieżek rowerowych.

Telekomunikacja

Działalność telekomunikacyjna na terenie miasta prowadzona jest przez Telekomunikacja Polska S.A. oraz Multimedia Polska S.A. (wcześniej RETEL). W dziedzinie telefonii komórkowej dostępne są usługi 4 operatorów: Era (obsługująca również sieć Heyah), Plus GSM, Orange, Project4 (P4 obsługująca sieć Play). Aktualna obsługa telekomunikacyjna abonentów naziemnych jest realizowana poprzez: centralę cyfrową zlokalizowaną w Mławie. Sprawnie funkcjonujące połączenia telefoniczne oraz powszechna dostępność telefonu a tym samym Internetu to podstawowy czynnik wyznaczający standard oraz warunki życia społeczności lokalnej. Na terenie miasta działa oprócz T.P.S.A. kilku innych dostawców Internetu.

Obecnie istnieje całkowite zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie dostępu do telefonów stacjonarnych i komórkowych. Występuje jedynie problem dostępu do taniego i szybkiego internetu.

Drogi

Mława stanowi ważny węzeł komunikacji drogowej i kolejowej, dzięki przebiegającej przez miasto drodze krajowej o znaczeniu międzynarodowym E77 – Budapeszt – Kraków - Warszawa – Gdańsk oraz linii kolejowej łączącej stolicę w Wybrzeżem. Stan dróg w mieście, szczególnie w centrum można ocenić jako dobry. Wynika to z dużych nakładów poniesionych w ostatnich latach na modernizację i utrzymanie dróg i ulic. Dogodny układ komunikacyjny oraz stan dróg i ulic odgrywają ważną rolę dla rozwoju miasta. Stan ulic na osiedlach jednorodzinnych jest nie najlepszy.

Przez Mławę przebiegają:

- droga krajowa Nr 7, łącząca Warszawę z Wybrzeżem
- drogi wojewódzkie (nr 544 Brodnica -Działdowo – Mława – Przasnysz, nr 563 Rypin – Żuromin – Mława, nr 615 Mława – Ciechanów),
- drogi powiatowe (nr 351 Szreńsk – Mława, nr 303 Turza - Krępa - Lewiczyn – Mława, nr 312 Mława - Windyki – Wieczfnia, nr 320 Mława - Dębsk – Dzierzgowo, nr 352 Turza - Łomia – Mława).

Długość dróg przebiegających przez Mławę: drogi krajowe - 6 km, drogi wojewódzkie - 9,3 km , drogi powiatowe - 26 km , drogi miejskie - 70 km

Podstawowy układ drogowy miasta uzupełniony jest drogami lokalnymi. **W celu usprawnienia komunikacji na terenie miasta oraz poprawy warunków życia mieszkańców niezbędne są dalsze nakłady na rozbudowę, modernizację ulic na terenie miasta.**

W 2007 roku miasto realizuje inwestycję współfinansowaną ze środków Unii Europejskiej i Budżetu Państwa „Budowa drogi wraz z infrastrukturą techniczną dla potrzeb obsługi dzielnicy przemysłowej w Mławie”. Droga ta usprawni komunikację na terenie dzielnicy przemysłowej i w kierunku Działdowa po wybudowaniu przez PKP wiaduktu kolejowego.

5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Infrastruktura społeczna to urządzenia, które stanowią materialną podstawę przekazu usług socjalnych i kulturalnych np.: szpitale, domy pomocy społecznej, szkoły, obiekty kulturalne i sportowe. Jest to zespół urządzeń

publicznych zaspokajających potrzeby socjalne, oświatowe i kulturalne ludności. Infrastruktura społeczna ma duże znaczenie dla rozwoju miasta.

Oświata

Mława ma dość dobrą infrastrukturę oświatową. Do dyspozycji mieszkańców są następujące publiczne placówki:

- 4 przedszkola (w tym 1 integracyjne),
- 4 szkoły podstawowe,
- 2 gimnazja,
- 5 szkół średnich,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy,
- szkoły niepubliczne: 1 podstawowa, 2 gimnazja, 1 średnia,
- Szkoła Muzyczna I i II stopnia.

Na terenie miasta znajduje się również Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa z jedynym Wydziałem Humanistycznym.

Z analizy danych wynika, że liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli rośnie. Nie jest to spowodowane przyrostem liczby ludności w odpowiedniej grupie wiekowej, ale tym, że na terenie miasta jest coraz więcej ofert pracy. W ostatnim czasie istnieje również duże zapotrzebowanie na miejsca w żłobku. Funkcjonujący jeden oddział żłobkowy na terenie miasta nie jest wystarczający w stosunku do potrzeb.

W Mławie jest bogata oferta szkół niepublicznych. Są to szkoły kształcące młodzież na wszystkich poziomach edukacyjnych: Katolicka Szkoła Podstawowa w Mławie im. ks. M.K. Sarbiewskiego, Gimnazjum Katolickie im. ks. M. K. Sarbiewskiego, Katolickie Liceum Ogólnokształcące im. ks. M. K. Sarbiewskiego, Społeczne Gimnazjum „Wyspianum” oraz kilka policealnych i ponadgimnazjalnych szkół zawodowych nauczających w systemie dziennym i zaocznym. Ponadto Przedsiębiorstwo Produkcji Urządzeń Dźwigowych „Dźwigpol” S.A. w Mławie prowadzi Zasadniczą Szkołę Zawodową o kierunku ślusarz oraz Gimnazjum dla Dorosłych. Natomiast Centrum Nauki i Biznesu ŻAK prowadzi *Dwuletnie Szkoły Policealne*, kształcąc młodzież i osoby dorosłe w kierunku technik administracji, technik rachunkowości itd.

Z punktu widzenia strategicznych kierunków rozwoju miasta, kluczowe znaczenie ma jednak nauczanie średnie. Należy pamiętać, iż szkolnictwo średnie leży w gestii władz powiatowych i będzie trudne do modelowania na poziomie strategii realizowanej przez władze miejskie. Ogólną strukturę liczby uczniów szkół średnich należy uznać za pozytywną, zwłaszcza w odniesieniu do szkół średnich z dawnego województwa ciechanowskiego. Struktura szkolnictwa średniego jest zbliżona do struktury ogólnokrajowej.

STRATEGIA ROZWOJU MŁAWY do roku 2015

Tabela nr 8. Samorządowe szkoły podstawowe i gimnazja - rok szkolny 2005/2006 i 2006/2007

Nazwa placówki	Liczba uczniów w latach szkolnych		Liczba oddz. / Liczba izb lekcyjnych		Liczba nauczycieli pełnozatrudnieni/ Niepełnozatrudnieni		Liczba godzin nauczycieli ogółem/godz. Nadliczbowe		Liczba pracowników administracji i obsługi		Liczba uczniów w obwodzie	
	2005/2006	2006/2007	2005/2006	2006/2007	2005/2006	2006/2007	2005/2006	2006/2007	2005/2006	2006/2007	2005/2006	2006/2007
Szkoły podstawowe												
Szkoła Podstawowa Nr 1 „O”	344	319	14/18	14/18	27/4	26/2	477/41	481/51	10,5	11	452	428
Szkoła Podstawowa Nr 4	432	403	18/23	17/23	34/7	33/5	642/90	614/83	11 ³ / ₄	10 ³ / ₄	494	447
Szkoła Podstawowa Nr 6 „O”	519	501	22/24	21/24	44,23/1	45,23/2	849/123	702/124	10	11	486	466
Szkoła Podstawowa Nr 7	882	818	35/36	33/36	53/1	52/1	1159/212	1094/159	16	16	754	713
Ogółem:	2177	2041	89/101	85/101	158/13	156/10	3177/466	2891/417	48,25	48³/₄	2186	2054
Gimnazja												
Gimnazjum Nr 1	638	596	24/25	23/25	55/5	51/3	1032/78	981/111	13	13,25	872	812
Gimnazjum Nr 2	595	599	22/18	23/18	46/5	48/5	963/191	988/205	10	10	496	492
Razem:	1 233	1 195	46/43	46/43	101/10	99/8	1995/269	1 969/316	23	23¹/₄	1 368	1 304
Ogółem gimnazja i szkoły podst.:	3 410	3 236	135/144	131/144	259/23	255/18	5122/735	4860/733	71,25	72	3 554	3 358

Tabela nr 9 Przedszkola - rok szkolny 2005/2006 i 2006/2007

Nazwa placówki	Liczba dzieci		Liczba dz.przeb. pow. 5 godz/dz.		Liczba dzieci 6-letnich		Liczba oddz. Ogółem*/O”		L. nauczycieli Ogół./ niepełn.		Tygodn. liczba godzin naucz.		Liczba etatów admin. i obsługi	
	2005/2006	2006/2007	2005/2006	2006/2007	2005/2006	2006/2007	2005/06	2006/2007	2005/2006	2006/2007	2005/2006	2006/2007	2005/2006	2006/2007
Miejskie Przedszkole 1	175	131	74	95	98	42	8/5	6/2	12 ⁷ / ₂₂	10 ⁷ / ₂₂	292/21	253	7,5 +2,8	4
Miejskie Przedszkole 2	94	113	45	53	65	63	4/2	5/3	6 ⁴ / ₂₂	7 ⁵ / ₂₂	119/2	175	3	3
Miejskie Przedszkole 3	149	161	98	115	74	73	6/3	6/3	12 ^{5,5} / ₂₂	12 ^{5,5} / ₂₂	259,5	259,5	9	10
Miejskie Przedszkole 4	206	255	174	249	79	83	9/3	11	20 ⁶ / _{22+2 zdr.}	24	438	526,5	19+ 1 ³ / ₄ zw.	24,75
Ogółem:	624	660	391	512	316	261	27/13	28/8	51	53⁵/₂₂	1108	1214	38,5+2,8	41,75

Źródło : Wydział Oświaty Kultury i Sportu Urzędu Miasta w Mławie

Na terenie miasta funkcjonują inne podmioty zajmujące się szkoleniami m.in.: Euro-Partner Centrum Szkoleń i Rozwoju Biznesu, Zespół Edukacji „Wiedza”, Prywatne Zaoczne Liceum Ogólnokształcące w Mławie, Prywatna Zaoczna Szkoła Policealna Zespołu Edukacji „Wiedza”, Prywatne Zaoczne Policealne Studium Informatyczne dla Dorosłych, Prywatne Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Mławie, Ponadgimnazjalna Szkoła Policealna, Zaoczne LO uzupełniające dla dorosłych, Stowarzyszenie Rozwoju Wiedzy i Umiejętności, Katolickie Liceum Ogólnokształcące, Niepubliczna Zaoczna Szkoła dla Dorosłych w Mławie.

Od 1975 r. w Mławie działa Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia. Obecnie w szkole uczy się około 200-tu uczniów. Uczniowie szkoły uczestniczą w licznych konkursach, plasując się na dobrych pozycjach. Specjalności PSM I stopnia: fortepian, organy, akordeon, flet, klarnet, saksofon, gitara, skrzypce, wiolonczela, perkusja. Wydziały PSM II stopnia: instrumentalny o specjalnościach: skrzypce, fortepian, organy, akordeon, klarnet, saksofon, perkusja oraz wokalny.

W 2001 r. utworzono w Mławie Instytut Filologiczno – Historyczny Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Ciechanowie ze specjalnością filologia polska oraz historia. W planach PWSZ są nowe kierunki kształcenia studentów, być może będą to specjalności związane z elektroniką. Istotnym jest kształcenie studentów właśnie w tym kierunku, ze względu na firmę LG Electronics Mława i firmy kooperujące z branży elektronicznej.

Kultura, rekreacja

Mława to centrum kultury a organizowane tu imprezy mają charakter powiatowy, regionalny a nawet ogólnokrajowy i międzynarodowy.

Działalność kulturalna i rekreacyjno - sportowa w mieście prowadzona jest przez samorządowe instytucje, które corocznie organizują wiele imprez.

Na uwagę zasługują „Dni Mławy”, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, liczne konkursy muzyczne, recytatorskie, teatralne, taneczne na szczeblu lokalnym, powiatowym, regionalnym i ogólnopolskim (np. Konfrontacje Taneczne, Ogólnopolski Festiwal Muzyki Młodzieżowej „ROCKOWANIA”), festyny, uroczystości patriotyczne, koncerty, spotkania artystyczne, maratony filmowe.

Na terenie miasta funkcjonują:

- Miejski Dom Kultury,
- Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej,
- Miejska Biblioteka Publiczna,

- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Stacja Naukowa im. Stanisława Herbsta,
- Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia,

oraz:

- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Mławska Hala Sportowa.

a także:

- Galeria „Z” malarza Zdzisława Kruszyńskiego,
- Muzeum Juszkiewiczów,

Turystyka i rekreacja

Mława jest interesującym miastem choć nie jest szczególnie atrakcyjna pod względem turystycznym. Znajduje się tu kilka obiektów zabytkowych warty obejrzenia a w odległości 7 km od Mławy zlokalizowany jest zbiornik retencyjny „Zalew Ruda”. Zalew usytuowany jest w obrębie Zieluńsko - Rzęgnowskiego Obszaru Krajobrazu Chronionego. Zalew powstał w 1976 roku w wyniku spiętrzenia wód górnego biegu Mławki, na 30,2 km rzeki. Położony jest na granicy dwóch gmin: Gminy Lipowiec Kościelny (Powiat Mławski) i Gminy Iłowo (Powiat Działdowski - Woj. Warmińsko-Mazurskie). Zajmuje powierzchnię 38 ha przy maksymalnym spiętrzeniu wody oraz 24,3 hektara przy minimalnym spiętrzeniu. Spiętrzanie wody - maksymalne to 5,1 m, głębokość średnia - 2 m, długość w osi - 2,2 km, szerokość średnia - ok. 200 m. Strefa przybrzeżna porośnięta jest tatarakiem zwyczajnym, trzcina pospolitą i pałką szerokolistną. Zalew otoczony lasami iglastymi i polami uprawnymi jest miejscem letniego wypoczynku oraz dogodnym akwenem do uprawiania wędkarstwa. W części środkowej znajduje się strzeżone kąpielisko otoczone drewnianymi pomostami, a na brzegu - plaża, plac zabaw dla dzieci, boiska. Z uwagi na wielkość akwenu nie ma zbyt dogodnych warunków do uprawiania żeglarstwa lub sportów motorowodnych. W zbiorniku występują: - ryby: płoć, leszcz, karp, karaś, lin, okoń, węgorz, szczupak, sum, amur, sandacz oraz raki, małże i ślimaki. Spotkać tu można bociany, żurawie, kaczki, czaple i łabędzie. Na południowym brzegu zalewu znajdują się fragmenty linii obronnej z czasów Kampanii Wrześniowej 1939 roku - 3 bunkry oraz ślady okopów w pobliskim lesie. Zalew użytkowany jest jako tzw. łowisko specjalne.

Na szczególną uwagę zasługuje kilka wartościowych obiektów zabytkowych:

- Kościół parafialny p.w. Św. Trójcy, późnogotycki, z 1477 roku, wielokrotnie przebudowywany, kilkakrotnie spalony i odbudowywany.

- Ratusz Miejski, który powstał w roku 1544, gdy Zygmunt I Stary zezwolił mieszkańcom mławskim na wybudowanie ratusza, obiekt wielokrotnie palony i odbudowywany, obecny układ budynku przypomina od strony wschodniej jego stan pierwotny.
- Lelewelówka - drewniany spichlerz z XVIII w., o konstrukcji zrębowej na podmurówce z głazów polnych, w 1977 r. zniszczony został pożarem a w 1980 r. odremontowany. Obecnie stanowi własność osoby prywatnej.
- Kościół p.w. Św. Wawrzyńca, późnobarokowy, położony na wzgórzu, obecnie cmentarnym.
- Hala Targowa z 1912 roku wybudowana według projektu miejskiego architekta Stefana Usakiewicza
- Spichlerz Obywatelski przy ulicy Długiej, wybudowany w latach sześćdziesiątych XIX wieku, obecnie supermarket i dom handlowy
- Park miejski, założony w 1897 roku jako ogród spacerowy, powstał z poszerzenia ogrodu przy cerkwi prawosławnej. W parku warto zobaczyć fontannę wykonaną w brązie według projektu autorstwa Andrzeja Borcza przedstawiającą czterech zdunów, legendarnych założycieli miasta i Muławę, od której imienia miasto wywodzi swoją nazwę.
- Mławska Kolej Wąskotorowa, której rodowód sięga czasów I wojny światowej, obecnie nie jest eksploatowana.
- W centrum miasta znajduje się kilka secesyjnych kamieniczek z początku XX wieku, przy Starym Rynku 6, ul.1-go Maja 7, ul. Żeromskiego 4, ul. Żwirki 11. Na uwagę zasługuje dom mieszkalny przy Starym Rynku 5; w którym mieściła się pierwsza w Mławie apteka założona już w roku 1800. Najciekawszy jest dom przy ul. Stary Rynek 6, elewację którego zdobi asymetryczny wykusz połączony z balkonami, głowa kobiety z rozpuszczonymi włosami i nietoperze tworząc jedną i niepowtarzalną całość.

Sport

Mieszkańcy miasta mają do dyspozycji Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji do rozgrywania meczów piłki nożnej i zawodów lekkoatletycznych. Na obszarze 10 ha zlokalizowany jest zmodernizowany w 2004 r. stadion miejski z widownią na 1,5 tys. miejsc siedzących. Obiekt wyposażony jest w trzy boiska do piłki nożnej, dwa korty tenisowe (nawierzchnia asfaltowa), boisko do piłki siatkowej. Na terenie MOSIR znajduje się oddana do użytku w 2006 r. kryta pływalnia. W obiekcie znajdują się dwie niecki – sportowa i rekreacyjna z biczami wodnymi, sztuczną rzeką, jacuzzi i zjeżdżalnią. Ponadto 2 sauny fińskie, 2 solaria, sala ćwiczeń – siłownia, sala konferencyjna oraz kawiarnia. Pływalnia jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych; posiada homologację wydaną przez Polski Związek Pływacki.

Miejski Ośrodek Sportu i rekreacji wymaga gruntownej modernizacji i opracowania kompleksowego planu zagospodarowania terenu. Otoczenie stadionu jest malownicze, w bliskim sąsiedztwie znajduje się las i ogródki działkowe. W bezpośrednim sąsiedztwie MOSIR znajduje się prywatny hotel ze 100 miejscami noclegowymi.

Tradycyjnymi imprezami o wymiarze ponad lokalnym organizowanymi przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w naszym mieście są m.in.: Bieg Niepodległości, Maraton Pływacki, Olimpiada Osób Niepełnosprawnych itd.

Mławska Hala Sportowa, wyposażona w niezbędne urządzenia i odpowiedni sprzęt. Obiekt składa się z płyty boiska wewnątrz o wymiarach 60m x 24m, z której wydzielono powierzchnię 48m x 24m na pełnowymiarowe boisko do piłki ręcznej; na płycie można rozgrywać mecze piłki koszykowej, siatkowej i tenisa. Hala dostosowana jest również do uprawiania różnych dyscyplin sportowych np. gimnastyka, sporty halowe itp. Dostosowana jest do organizacji widowisk artystycznych, gdyż zainstalowane są 3 przesuwne kotary grodzące umożliwiające podział całej powierzchni na 4 niezależne sektory o wymiarach 24m x 15m. Widownia wyposażona jest w 350 miejsc na trybunach z możliwością dostawienia dodatkowych 2000 miejsc na płycie boiska. W obiekcie znajduje się bogato wyposażone zaplecze: siłownia, szatnie, przebieralnie, natryski, itp. Dzięki hali istnieje możliwość organizowania w Mławie imprez kulturalnych i sportowych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, m.in.: Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego, mecze międzynarodowe z udziałem reprezentacji Polski, koncerty, itd.

Mieszkalnictwo

Dane dot. mieszkalnictwa podano na podstawie informacji GUS tj. wg stanu na dzień 31 grudnia każdego roku kalendarzowego. Informacja zawiera

liczbę mieszkań, izb i powierzchnię użytkową w mieszkaniach znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Mieszkania oddane do użytku, to mieszkania w budynkach rozbudowanych i nowych oraz uzyskanych w wyniku adaptacji.

Zasoby mieszkaniowe miasta to ponad 10 300 mieszkań o łącznej powierzchni ok. 702 600 m².

Tabela nr 10. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań

Przeciętna pow. użytkowa	Jedn. miary	2002	2003	2004	2005	2006
1 mieszkania	M ²	67,8	67,5	67,7	67,9	68,1
Na 1 osobę	M ²	21,7	23,0	23,2	23,3	23,7

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, www.stat.gov.pl

Na terenie Mławy działają 2 spółdzielnie mieszkaniowe: Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa „Zawkrze” i Spółdzielnia Budowlano - Mieszkaniowa „Zacisze`95”

Zarządcą mieszkaniowego zasobu gminy i większości Wspólnot Mieszkaniowych jest Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.,. Przedmiotem działania tej Spółki jest budowanie domów mieszkalnych i ich eksploatacja na zasadach najmu. TBS przeprowadza remonty i modernizację obiektów przeznaczonych na zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych na zasadach najmu, wynajmuje lokale użytkowe znajdujące się w budynkach TBS.

Tabela nr 11 . Zasoby mieszkaniowe Spółdzielni Mieszkaniowych i TBS

Lp	Zarządca/ właściciel	Informacje	Stan na dzień 31.grudnia	
			1999	2006
1	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zawkrze”	ilość mieszkań	3256	3306
		powierzchnia użytkowa	158190 m ²	160189 m ²
		liczba ludności	9768	8366
		przec. liczba izb w mieszkaniu	-	3
		przeciętna powierzchnia użytkowa	-	48,4 m ²
2	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zacisze`95”	ilość mieszkań	-	361
		łącznie pow. użytkowa	9000 m ²	14 331 m ²
		mieszkania oddane w 2005-6	-	30
		przeciętna l. izb w mieszkaniu	-	3
		przeciętna pow. użytkowa	-	39,6 m ²

3	Towarzystwo Budownictwa Społecznego	liczba mieszkań w tym:	1189	1557
		<ul style="list-style-type: none"> • zasób gminy - 972 • Wspólnoty mieszkaniowe - 437 • Mieszkaniowy zasób TBS - 46 		
		Pow. użytk. mieszkań, w tym:	49594 m ²	65 238m ²
		<ul style="list-style-type: none"> • Komunalne – 38153m² • Socjalne – 1490 m² • Wspólnoty mieszkaniowe – 23475m² • Mieszkaniowy zasób TBS – 2120 m² 	3618 m ²	3999
		Liczba mieszkańców		45,5 m ²
		przeciętna pow. użyt., w tym:		36,9 m ²
		<ul style="list-style-type: none"> • zasób gminy 53,7 m² • Wspólnoty mieszkaniowe 46,0 m² • Mieszkaniowy zasób TBS 		

Źródło: opracowanie własne, Wydział Rozwoju, Urząd Miasta w Mławie

Tabela nr 12. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne

	Jednostka miary	2002	2003	2004	2005	2006
Wodociąg	Liczba mieszkań	9 725	9 810	9 968	10 026	10 130
	%*	-	98,10	98,10	98,10	98,20
Ustęp splukiwany	Liczba mieszkań	9 251	9 341	9 481	9 543	9 650
Łazienka	Liczba mieszkań	8 871	8 967	9 102	9 166	9 278
	%*	--	89,7	89,6	89,7	89,9
Centralne ogrzewanie	Liczba mieszkań	8 140	8 235	8 367	8 432	8 546
	%*	--	82,4	82,4	82,5	82,9
gaz sieciowy	Liczba mieszkań	7 626	7 722	7 772	7 828	7 934

2. % w stosunku do ogółu mieszkań

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, www.stat.gov.pl

Tab. nr 13. Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania (m2)

Właściciel / zarządca	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Spółdzielcze	1 822	460	1 872	2 036	0	137	1 232
Zakładowe	0	0	0	0	0	0	0
Komunalne	0	0	0	0	0	0	176
Spółeczne czynszowe	0	0	0	0	1 059	1 059	0
Przeznaczone na sprzedaż/wynajem	1 270	0	0	0	0	0	3 106
Indywidualne	9 000	5 083	4 973	8 501	5 773	6 784	5 933
Ogółem	12092	5543	6845	10537	6832	7980	10447

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, www.stat.gov.pl

Tabela nr 14. Budynki oddane do użytkowania

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ogółem	bud.	80	45	53	72	58	64	69
w tym mieszkalne	bud.	58	27	35	48	35	39	41
budownictwo indywidualne								
Ogółem	bud.	75	40	46	63	52	57	45
w tym mieszkalne	bud.	55	27	34	47	34	38	36

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, www.stat.gov.pl

Tabela nr 15. Ilość mieszkań oddanych do użytkowania

Właściciel / zarządca	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Spółdzielcze	41	14	47	42	0	2	30
Zakładowe	0	0	0	0	0	0	0
Komunalne	0	0	0	0	0	0	4
Spółeczne czynszowe	0	0	0	0	23	23	0
Przeznaczone na sprzedaż/wynajem	30	0	0	0	0	0	52
Indywidualne	65	31	36	64	46	50	37
Ogółem	136	45	83	106	69	75	123

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, www.stat.gov.pl

Tabela nr 16. Zasoby mieszkaniowe wg form własności

Rok	zasoby gmin (komunalne)			zasoby spółdzielni mieszkaniowych			Zasoby zakładów pracy			zasoby TBS		
	mieszk. w szt.	Izby w szt.	pow.uży t. w m ²	mieszk. w szt.	izby w szt.	pow.uży t. w m ²	mieszk. W szt.	izby w szt.	pow.uży t. w m ²	Mieszk. w szt.	izby w szt.	pow.uży t. w m ²
2000	1 125	2 715	45 139	Brak danych								
2001	1 045	2 602	42 989									
2002	1 041	2 777	45 860	3 634	11 524	177 629	243	649	11 419	0	0	0
2003	990	2 386	40 322	3 676	11 648	179 665	243	649	11 419	0	0	0
2004	990	2 386	40 322	3 676	11 648	179 665	243	649	11 419	23	63	1 059
2005	1 063	2 649	44 304	3 671	11 633	179 501	183	442	8 866	46	126	2 118
2006	1 053	2 628	43 874	3 701	11 717	180 733	182	439	8 813	46	126	2 118

cd. tabeli

Rok	zasoby osób fizycznych			zasoby pozostałych podmiotów			Ogółem		
	Mieszk. W szt.	izby w szt.	pow.użyt. w m ²	mieszk. W szt.	izby w szt.	pow.użyt. w m ²	mieszk. w szt.	izby w szt.	pow.użyt. w m ²
2000	Brak danych						9 587	34 888	590 073
2001							9 632	35 093	595 616
2002	4 962	21 816	428 115	14	45	979	9 427	35 413	638 711
2003	5 076	22 544	442 086	14	45	979	9 999	37 272	674 471
2004	5 211	23 120	453 678	14	45	979	10 157	37 911	687 122
2005	5 238	23 268	457 774	14	45	979	10 215	38 163	693 542
2006	5 267	23 441	462 975	66	207	4 085	10 315	38 558	702 598

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, www.stat.gov.pl

6. BEZPIECZEŃSTWO

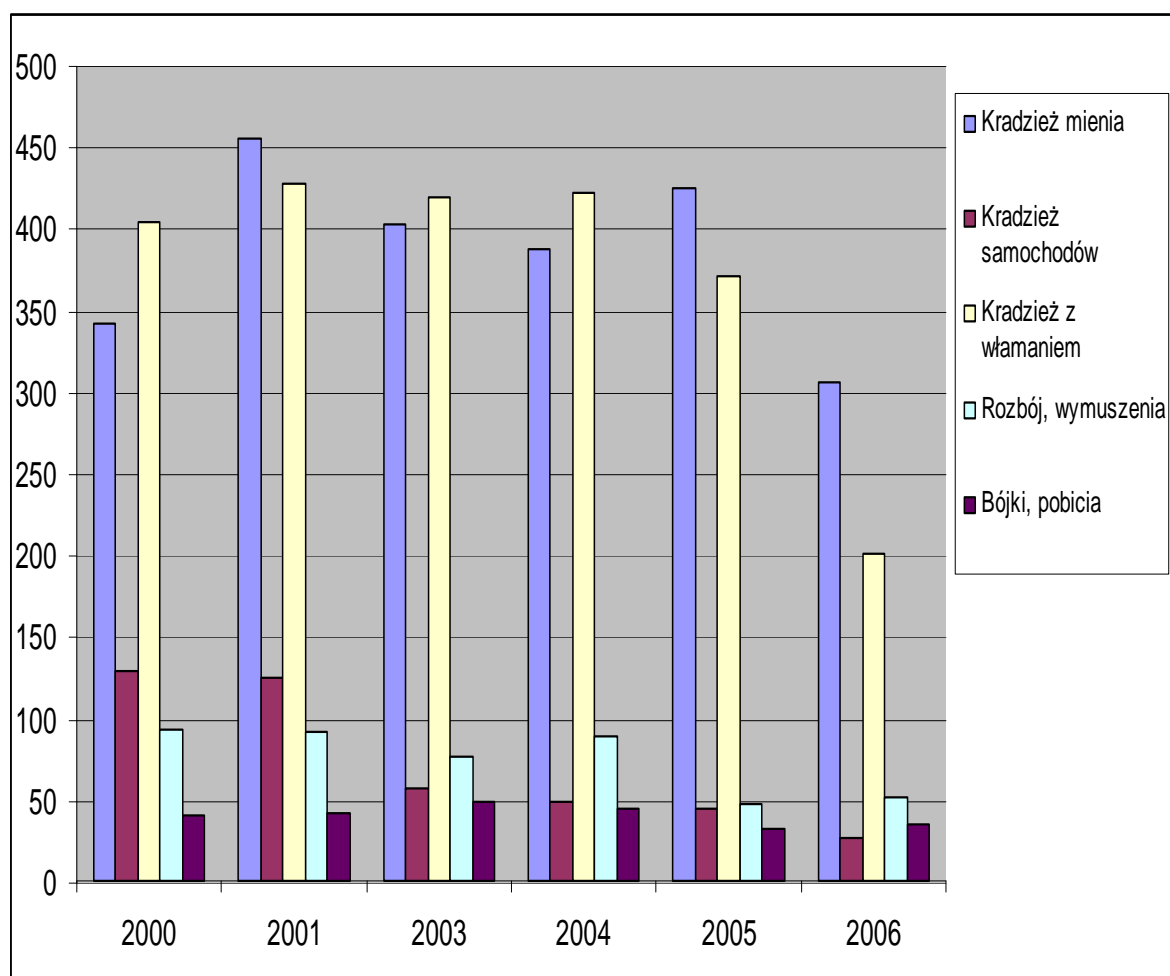
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

Odpowiedzialność za zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców leży w gestii samorządu, który swoje zadania w tym zakresie wykonuje poprzez specjalnie powołane w tym celu służby. Za utrzymanie porządku w mieście odpowiedzialna jest policja, straż miejska, straż pożarna.

Powiatowa Komenda Policji

Powiat mławski na koniec 2006 roku należał do średnio zagrożonych przestępczością powiatów w województwie mazowieckim. Wskaźnik zagrożenia przestępczością wynosił 295 przestępstw na 10 000 mieszkańców.

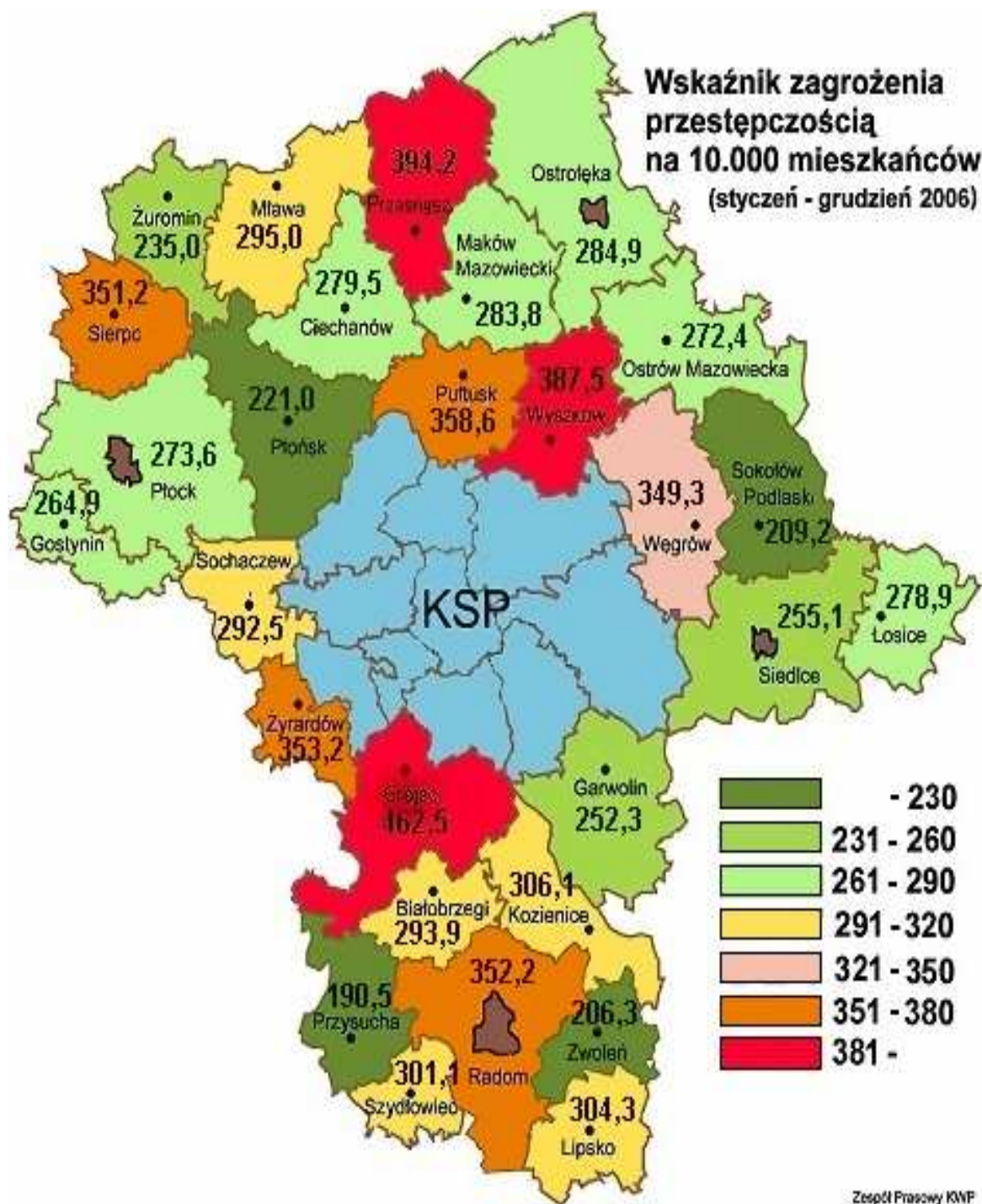
Wykres nr 2. Liczba przestępstw w latach 2000-2006 w powiecie mławskim

Źródło: strona internetowa Mazowieckiej Komendy Wojewódzkiej Policji.

Mapa nr 3. Wskaźniki dotyczące przestępczości

Źródło: strona internetowa Mazowieckiej Komendy Wojewódzkiej Policji

Komenda Powiatowa Policji w Mławie w 2006 r. odnotowała 1493 przestępstwa; ich wykrywalność to 75,9%. Pomimo wysokiego wskaźnika wykrywalności, poziom bezpieczeństwa na terenie miasta jest niewystarczający. Miejsca szczególnego zagrożenia to przede wszystkim obszary o największej koncentracji ludności. Najbardziej nękane pod względem bezpieczeństwa punkty miasta to:

- Osiedle Książąt Mazowieckich, zwłaszcza okolice Państwowej Szkoły Muzycznej, pawilonów handlowych, pizzerii oraz parkingu, gdzie zdarzają się wypadki pobić i kradzieży,
- Okolice skrzyżowania ulic Żeromskiego i Spichrzowej. Znajdują się tu Bank PKO BP, skwer parku miejskiego oraz restauracja "CASCADE". W tym miejscu często dochodzi do bójek i handlu narkotykami.
- Dworzec PKS - okolica, gdzie zdarzają się wypadki pobić i kradzieży,
- Teren skrzyżowania ul. Żeromskiego z ul. Żwirki - w szczególności okolice Hali Targowej, gdzie odbywa się duży ruch pieszy i samochodowy, a także znajdują się budynki komunalne zamieszkałe w części przez rodziny patologiczne.
- Okolice Szkoły Podstawowej nr 4 wraz z boiskami szkolnymi oraz okolice Kościoła Parafii Św. Jana Kantego.
- Osiedle Młodych, teren osiedlowy gdzie w pobliżu pawilonów handlowych często dochodzi do pobić i kradzieży,
- ul. Rynkowa, odcinek dość niebezpieczny ze względu na liczne przypadki bójek i kradzieży,
- skrzyżowanie ul. Słowackiego z ul. Krasieńskiego - okolica MPS Nr 4, Podstawowej Szkoły Katolickiej i Gimnazjum Katolickiego a także zespół budynków komunalnych jest miejscem bójek, kradzieży,
- ul. Warszawska, przy budynkach Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, Szkoły Podstawowej nr 1,
- ul. Sportowa - przy budynku Gimnazjum Nr 1 wraz z boiskami szkolnymi, miejscu w którym stwierdzono przypadki handlu narkotykami,

Dokonując oceny zagrożeń występujących na terenie działania Komendy Powiatowej Policji w Mławie należy stwierdzić, że nie odnotowano na tym terenie szczególnego zagrożenia przestępczością zorganizowaną.

Komenda Powiatowa Policji w Mławie swoim zakresem działania obejmuje cały powiat mławski. Przez podległy jej teren przebiega ważny szlak komunikacyjny o szczególnie dużym nasileniu ruchu w sezonie letnim - trasa nr7. Fakt ten ma również duży wpływ na pracę policji w związku z kolizjami i wypadkami na trasie

Straż Miejska

Straż Miejska, którą na koniec roku 2006 stanowiło czterech strażników, obecnie składa się z 9 funkcjonariuszy. W okresie od 1 stycznia 2006 roku do 31 grudnia 2006 roku Straż Miejska:

- nałożyła 569 grzywien w postaci mandatów karnych,

- wystawiła 640 pouczeń,
- skierowano 17 wniosków o ukaranie do Sądu Grodzkiego.

W roku 2006 wg danych Komendanta Straży Miejskiej popełniono 1226 wykroczeń z zakresu przepisów Kodeksu Wykroczeń i innych ustaw; jest to o 355 mniej w porównaniu z rokiem 2005.

Tabela nr 17. Zestawienie wykroczeń zarejestrowanych przez Straż Miejską:

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ogółem ilość wykroczeń, zgodnie z Kodeksem Wykroczeń oraz innymi przepisami	951	1322	804	1125	917	1589	1233
Liczba wystawionych mandatów karnych	163	155	89	151	160	414	569
Ilość zdarzeń przekazanych do Policji objętych zakresem jej działań	7	6	2	3	2	8	7
Ilość pouczeń	737	1130	702	948	730	1139	640
Ilość wniosków do kolegium	44	31	11	23	25	28	17

Źródło: Straż Miejska w Mławie

Powiatowa Państwowa Straż Pożarna

Statystyka zdarzeń wg danych PPSP na przestrzeni lat 2003-2006 przedstawiona w poniższej tabeli wykazuje, iż ilość głównych zdarzeń ma tendencję spadkową. Jednakże w porównaniu z ilością zdarzeń mających miejsce na terenie powiatu mławskiego, która na koniec roku 2006 wynosiła 983, wypada niekorzystnie; stanowi bowiem 45,6 % ogólnej liczby zdarzeń powstałych na terenie naszego powiatu.

Tabela nr 18. Pożary i miejscowe zagrożenia w 2006 r. wg rodzaju obiektów

Obiekt	pożary	miejscowe zagrożenia
Obiekty mieszkalne	23	102
Obiekty produkcyjne	3	10
Obiekty magazynowe	0	2

Środki transportu	11	45
Uprawy, rolnictwo	19	0
Lasy	9	3
Inne	78	112
RAZEM	152	347

Źródło: Powiatowa Państwowa Straż Pożarna w Mławie

Tabela nr 19. Zestawienie porównawcze zdarzeń wg rodzaju

ROK	Požary	Miejscowe zagrożenia	Fałszywe alarmy	Ogółem zdarzenia
2003	444	517	27	988
2004	280	528	23	831
2005	229	278	11	518
2006	152	347	17	516

Źródło: Powiatowa Państwowa Straż Pożarna w Mławie

W miarę potrzeb siły i środki PPSP mogą być wspomagane zastępami OSP, jednak ze względu na długi czas alarmowania, dysponowania i dojazdu tych jednostek nie mogą to być jednostki pierwszego rzutu w obliczu występujących na terenie miasta zagrożeń.

Działania profilaktyczne i interwencyjne straży pożarnej sprawiają, iż zagrożenie pożarowe na terenie miasta nie ma większego wpływu ani na bieżące życie mieszkańców, ani na ewentualne kierunki rozwoju.

Należy również wspomnieć o istnieniu ścisłej współpracy pomiędzy jednostkami odpowiedzialnymi za zapewnienie bezpieczeństwa. W 2002 roku w celu poprawy systemu łączności pomiędzy PPSP, Pogotowiem Ratunkowym i terenem akcji, a także innymi służbami alarmowymi utworzono Centrum Powiadamiania Ratunkowego, którego siedzibą jest budynek główny tut. komendy.

ZDROWIE

Działania zmierzające do ochrony zdrowia mieszkańców Mławy realizowane są poprzez: zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie, poradnie); zakład stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpital); Stacja Opieki Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego „Caritas”; apteki.

Tabela nr 20. Służba zdrowia i apteki

Lp	Wyszczególnienie	Ilość
1	Ilość szpitali	1
2	Ilość przychodni działających w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej: <ul style="list-style-type: none"> • publiczne SPZOZ • niepubliczne ZOZ • Stacja Opieki Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego „Caritas” 	2 7 1
3	Liczba łóżek szpitalnych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • Hospicjum stacjonarne 	188 8
4	Liczba łóżek w NZOZ – Stacja Dializ w Mławie (przy SPZOZ)	14
5	Ilość aptek	12
6	Liczba lekarzy medycyny	65
7	Liczba lekarzy stomatologów	17
8	Liczba pielęgniarek	234

Źródło: Starostwo Powiatowe w Mławie, Wydział Edukacji i Zdrowia

Na 10 tys. mieszkańców przypada 8 lekarzy i 5 lekarzy stomatologów. W mławskim szpitalu 170 osób przypada na 1 łóżko. Dane te są korzystniejsze w porównaniu z rokiem 2000, kiedy to na 1 łóżko szpitalne przypadały 183 osoby; mniejsza była też ilość aptek w mieście - było 8 a teraz jest 12. Przychodnie były 4 a teraz jest 9. **Baza medyczna systematycznie jest modernizowana i rozbudowywana. Jednak nie jest wystarczająca w stosunku do potrzeb, dotyczy to dostępu do lekarzy specjalistów i stomatologów w ramach świadczeń z NFZ.**

BEZPIECZEŃSTWO SOCJALNE

Zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej na terenie miasta realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Działalność MOPS koncentruje się głównie na rozeznaniu sytuacji materialno – bytowej osób i rodzin wymagających pomocy, przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń, udzielaniu pomocy w postaci pracy socjalnej.

MOPS organizuje i świadczy usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych i starszych w miejscu zamieszkania, a **od 2004 roku realizuje specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci** (głównie ADHD i autyzm). **W 2005 r. rozpoczęto realizację programu „OPS jako Centrum Aktywności Lokalnej”, a w 2006 r. program „Wolontariat w OPS”,** w ramach których realizowane są niekonwencjonalne formy pomocy.

Mława jest siedzibą Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. W strukturze PCPR od 2002 r. funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób upośledzonych umysłowo. Celem ŚDS jest: tworzenie warunków umożliwiających większy dostęp do świadczeń takich jak rehabilitacja społeczna, socjoterapia i psychoterapia, opieka pielęgnarska, tworzenie warunków dla zaspokojenia potrzeb rekreacyjno – kulturalnych, itd. Środowiskowy Dom Samopomocy w Mławie ma charakter powiatowy i koedukacyjny. Przeznaczony jest dla 40 osób niepełnosprawnych intelektualnie w wieku powyżej 18 lat. Jest placówką pobytu dziennego. Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Mławie stwarza użytkownikom szansę na odzyskanie przez nich zdolności do funkcjonowania. W środowisku lokalnym.

W zakresie pomocy społecznej na terenie miasta od 2006 r. funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej, instytucja o zasięgu powiatowym. Jednostka organizacyjnie podlega PCPR w Mławie. Celem działania ośrodka jest bezpłatna pomoc rodzinom i osobom dotkniętym sytuacją kryzysową. Kryzysowymi sytuacjami są: przemoc w rodzinie, śmierć osoby bliskiej, załamania psychiczne, depresja, problemy z osobami bliskimi, choroby, niewydolność rodziców i itp.

Zadania z zakresu udzielania pomocy osobom uzależnionym realizuje Biuro Profilaktyki Społecznej, przy którym prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne (psycholog, prawnik) oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do zadań własnych gminy należy udzielanie schronienia oraz zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym. Na terenie miasta brak jest jadłodajni dla najuboższych oraz noclegowni dla bezdomnych.

Nie ma również placówki dla osób z zaburzeniami psychicznymi np. Środowiskowego Domu Samopomocy. Nie realizuje się przedsięwzięć z zakresu ekonomii społecznej.

W ostatnich latach w mieście podejmowane są próby pomocy osobom bezdomnym lub uzależnionym przez Stowarzyszenie Hospicjum Królowej Apostołów, ale pomoc ta nie spełnia odpowiednich standardów dla prowadzenia noclegowni czy też domu dla bezdomnych.

7. WSPÓŁPRACA MIASTA Z ZAGRANICĄ

W latach 2000-2006 Mława nawiązała kontakty z miastami bliźniaczymi we Francji, Litwie, Włoszech oraz Hiszpanii.

Tabela nr 21. Współpraca zagraniczna

Lp	Państwo	Miasto data podpisania porozumienia	Zakres współpracy
1	Litwa	 Raseiniai 16.07.2002	Porozumienie dotyczy współpracy w dziedzinie gospodarki, działalności samorządowej, oświaty, turystyki i sportu.
2	Francja	 Saverne 24.04.2005	Współpraca dotyczy promowania i nawiązywania kontaktów w dziedzinie turystycznej, kulturowej, sportowej, inicjowania i tworzenia partnerskich projektów w ramach programów Unii Europejskiej.
3	Hiszpania	 Baranáin 04.09.2005	Umowa o przyjaźni i współpracy dotyczy wymiany działalności handlowej, kulturowej i socjalnej oraz promocji regionów.
4	Włochy	 Związek Gmin 4C (Canzano, Castellalto, Cellino Attanasio, Cermigniani) luty 2004r.	List intencyjny podpisany w ramach programów „Miasta bliźniacze”, współpraca w dziedzinie kulturowej i gospodarczej. Miasto Mława jako partner przystąpiło do projektu realizowanego w ramach programu „Town Twinning” przez włoskie stowarzyszenie rozwoju ITACA.

Źródło: Opracowanie własne

8. SPOŁECZEŃSTWO

Miasto Mława na koniec 2006 roku liczyło 30 609 mieszkańców. Struktura wiekowa ludności wg grup wiekowych oraz ekonomicznych grup wieku na przestrzeni ostatnich lat była następująca.

Tabela nr 22. Struktura ludności Mławy w latach 2000 - 2006

Rok	Ogółem	Ogółem		Wiek						
				przedprodukcyjny			Produkcyjny		Poprodukcyjny	
		Mężczyźni	Kobiety	0-6	7-15	16-18	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
2000	30 712	14774	15938	2349	4313	1786	9346	9371	1034	2513
2001	30 809	14811	15998	2274	4143	1747	9493	9505	1075	2572
2002	30 749	14764	15985	2160	3982	1675	9567	9618	1114	2633
2003	30 641	14716	15925	2078	3821	1606	9648	9706	1150	2632
2004	30 846	14833	16013	2072	3660	1548	9869	9849	1175	2673
2005	30 794	14783	16011	2007	3447	1541	9959	9964	1194	2682
2006	30 609	14663	15946	1968	3292	1477	9960	10008	1215	2689

Źródło: Urząd Miasta w Mławie, Wydział Spraw Obywatelskich

Tabela nr 23. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku (% ludności Mławy zaliczony do danej grupy)

Wiek	2002	2003	2004	2005	2006
Przedprodukcyjny	24,9	23,7	22,9	21,9	21,3
Produkcyjny	61,7	62,9	63,7	64,5	65,0
Poprodukcyjny	13,4	13,4	13,4	13,6	13,8

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, www.stat.gov.pl

Głównymi czynnikami kształtującymi liczbę ludności jest przyrost naturalny i migracje. Analizie poddano dane z lat 2000 – 2006.

Tabela nr 24. Przyrost naturalny w Mławie
(Stan na dzień 31.12. danego roku kalendarzowego)

Rok	Ogółem liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2000	30 712	370	243	127
2001	30 809	340	235	105
2002	30 749	302	240	62
2003	30 641	336	299	37
2004	30 846	308	295	13
2005	30 794	277	245	32
2006	30 609	340	297	43

Źródło: Urząd Miasta w Mławie, Wydział Spraw Obywatelskich

Tabela nr 25. Migracje na pobyt stały wg typu i kierunku

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Zameldowania, w tym:							
Miasta	77	115	108	99	94	101	80
Wieś	190	291	238	217	204	211	193
Zagranica	3	3	2	0	0	0	2
ogółem	270	409	348	316	298	312	275
wymeldowania, w tym:							
Miasta	222	192	231	227	225	161	232
Wieś	150	118	144	134	179	142	187
Zagranica	5	0	12	4	1	2	2
ogółem	377	310	387	365	405	305	421
saldo migracji	-107	99	-28	-49	-107	7	-146

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, www.stat.gov.pl

Reasumując **liczba mieszkańców Mławy zmniejsza się. Mławskie społeczeństwo starzeje się.** Obserwuje się jednak zwiększanie liczby mieszkańców zarówno w wieku produkcyjnym jak i poprodukcyjnym.

Z analizy danych z wynika, że przyrost naturalny jest dodatni, a powodem spadku liczby mieszkańców są migracje, mieszkańcy przenoszą się przede wszystkim do innych miast.

W ostatnich latach wiele osób wyjechało za granicę, jest to zjawisko dość często spotykane w naszym mieście. Nie dysponujemy jednak danymi statystycznymi w pełni oddającymi ruch ludności spowodowany emigracją³.

³ Przyczyna jest prawdopodobnie to, że większość osób nie dopełnia obowiązków wynikających z ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 roku o ewidencji ludności i dowodach osobistych.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie na koniec grudnia 2006 r. w powiecie mławskim zarejestrowanych było 4819 bezrobotnych. **W samym mieście było 1914 osób** (w tym 1076 kobiet), z czego tylko 401 osób (w tym 218 kobiet) posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

Tabela nr 26. Liczba osób pracujących

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Mężczyźni	3 324	3 059	3 139	3 105	3 297	3 862	5 646
Kobiety	3 414	3 388	3 373	3 270	3 416	3 745	6 022
Ogółem	6 738	6 447	6 512	6 375	6 713	7 607	11 668

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, www.stat.gov.pl

Tabela 27. Stopa bezrobocia w powiecie w latach 2000-2006

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Powiat mławski	22,3	24,1	25,3	25,9	28,8	22,8	17,5

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, www.stat.gov.pl

Wskaźnik bezrobocia (stopa bezrobocia) na terenie powiatu mławskiego był najwyższy w 2004 r. obecnie ma tendencję spadkową, co jest spowodowane m.in. zwiększeniem liczby miejsc pracy w nowo powstałych firmach kooperujących z LG Electronics Mława Sp. z o.o., jak i w samej LG. Spowodowane to jest również dużą migracją ludności do większych miast jak również za granicę.

Na koniec 2006 r. dużą grupę bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 45-54 lat. Pod względem wykształcenia zdecydowana większość bezrobotnych to ludzie z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym oraz zasadniczym zawodowym, policealnym i średnim zawodowym. Niski jest natomiast odsetek bezrobotnych legitymujących się wykształceniem wyższym. Licznie zarejestrowani bezrobotni to również osoby w wieku 25-34 lat. Grupę tę stanowią osoby młode z wyższym wykształceniem jak i osoby posiadające już niewielki staż pracy (1-5 lat). Osoby z wyższym wykształceniem stanowią 7,5% ogółu bezrobotnych. Według PUP są to głównie absolwenci pedagogiki i resocjalizacji oraz filologii polskiej. Według opinii lokalnych pracodawców na terenie miasta występuje „brak rąk” do pracy. Pomimo, że w bazie Powiatowego Urzędu Pracy figuruje nadal wiele osób poszukujących pracy, to w rzeczywistości jest problem ze znalezieniem i zatrudnieniem pracowników na stanowiska robotnicze.

Tabela nr 28. Struktura bezrobotnych w Mławie

Wyszczególnienie	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem	3436	1911	3992	2087	4093	2129	4182	2143	3512	1999	2594	1393	1914	1076
w tym z prawem do zasiłku	801	363	828	380	827	357	735	359	560	265	502	241	401	218
Niepełnosprawni	24	12	42	21	42	20	41	16	42	14	31	14	45	11
Ilość bezrobotnych w przedziałach wiekowych:														
18-24	886	467	1042	507	993	492	948	434	613	340	352	167	315	174
25-34	923	567	4062	604	1132	637	1182	659	968	614	648	384	478	306
35-44	935	543	1006	563	1016	544	998	534	876	496	606	334	376	215
45-54	632	316	795	387	866	421	942	476	913	487	823	441	576	314
55-59	49	18	72	24	75	33	96	38	129	61	150	67	146	67
60-64	11		16		11		16	0	13	0	15		23	
Ilość bezrobotnych według wykształcenia:														
Wyższe	163	126	225	156	125	83	158	108	144	104	131	91	143	100
Policealne i średnie zawodowe	962	638	1103	672	1232	761	1205	740	1004	668	709	437	536	349
Średnie ogólnokształcące	211	154	267	185	287	209	332	226	284	215	223	157	205	151
Zasadnicze zawodowe	1179	540	1381	576	1447	587	1445	578	1143	534	795	348	516	227
Gimnazja i poniżej	927	453	1016	498	1002	489	1042	491	937	478	736	360	514	249
Ilość bezrobotnych w zależności od stażu pracy:														
do 1 roku	276	171	306	75	419	255	442	265	392	250	265	145	192	112
1-5	840	437	959	150	979	465	996	493	794	429	574	291	456	257
5-10	582	325	615	206	618	326	628	333	557	321	436	253	340	208
10-20	656	396	762	294	750	414	773	431	695	414	539	311	373	216
20-30	354	157	424	447	455	177	460	181	406	159	347	139	220	90
30 lat i więcej	53	21	63	915	36	2	36	3	35	9	36	10	27	6
bez stażu	675	404	863		836	490	847	437	633	417	397	244	306	187

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Mławie

W Mławie wiele osób korzysta z pomocy społecznej. Zadania te realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Pomoc udzielana przez MOPS następuje w formie świadczeń niepieniężnych i w formie świadczeń pieniężnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i sytuacji osób wymagających pomocy. Z analizy danych wynika, że **wydatki na pomoc dla osób najbiedniejszych rosną szybciej niż wskaźniki inflacyjne, a jednocześnie liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną z roku na rok maleje.**

Tabela nr 29. Przyczyny przyznawania świadczeń z pomocy społecznej

Lp	Powód	Liczba rodzin						
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Ubóstwo	856	907	826	1056	969	859	646
2.	Sieroctwo		1		1			
3.	Bezdomność	5	5	5	4	2	2	2
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	102	101	79	108	72	10	46
5.	Bezrobocie	590	649	669	658	697	667	459
6.	Niepełnosprawność	204	299	398	492	366	270	229
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	257	337	426	521	247	91	68
8.	Bezradność w spr. opiekuńczych:	215	208	242	270	235	168	87
9.	Przemoc w rodzinie					19	9	
10.	Alkoholizm	68	72	108	74	76	78	109
11.	Narkomania	2		3	3	1		
12.	Trudności w przyst. do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	23	20	14	17	17	15	12
13.	Zdarzenia losowe/sytuacja kryzysowa					3		5

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie

Tabela nr 30. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS
2000	1026
2001	1028
2002	1065
2003	1184
2004	1004
2005	896
2006	751

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie

W Mławie od 2003 roku ubywa osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, podejmują pracę i „usamodzielniają się”. Wielu klientów MOPS nie kwalifikowałoby się do pomocy z powodu obowiązującego kryterium dochodowego, ale od kilku lat Rada Miejska podejmując stosowną Uchwałę podwyższa kryterium dochodowe uprawniające do korzystania z pomocy w formie gorącego posiłku (dotyczy to głównie dożywiania dzieci w szkołach). Zawyża to ogólną liczbę rodzin korzystających ze świadczeń.

Tabela nr 31. Ilość i struktura udzielonych świadczeń pomocy społecznej

lp	Rodzaje świadczenia	Liczba rodzin						
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Posiłek	202	133	219	365	313	304	288
	w tym dla dzieci	139	133	151	300	268	256	236
2.	Usługi opiekuńcze	60	58	48	53	53	49	53
Liczba rodzin objętych pomocą		634	717	725	797	825	847	691

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie

Tabela nr 32. Świadczenia rodzinne

Lp.	Rodzaj świadczenia rodzinnego	Ilość rodzin		
		2004	2005	2006
1.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	1639	3702	3193
2.	Zasiłki pielęgnacyjne	246	608	759
3.	Świadczenia pielęgnacyjne	105	97	94
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka			312
5.	Zaliczka alimentacyjna		214	281

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie

Ogólna tendencja wydatków związanych z opieką społeczną jest rosnąca, dotyczy to obciążenia w skali budżetu. Większość zadań pomocy społecznej to zadania zlecone, finansowane z budżetu państwa.

Tabela nr 33. Wydatki na pomoc społeczną i świadczenia rodzinne

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Wydatki ogółem	3 312 601	3 371 742	3 822 971	3 778 259	6 551 097	8 811 567	10 334 976
Zadania własne – pomoc społeczna	842 650	983 000	1 059 132	1 070 100	1 196 614	1 240 987	1 305 416
Zadania zlecone – pomoc społeczna	2 469 951	2 388 742	2 763 839	2 708 159	1 451 693	1 568 445	1 638 761
Świadczenia rodzinne	-	-	-	-	3 902 790	6 002 135	7 390 799

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie

Urząd Miasta wypłaca również dodatki mieszkaniowe dla osób, które nie są w stanie same sfinansować kosztów utrzymania lokali mieszkalnych. W

związku z wzrostem dochodów osób korzystających z dodatków ilość i kwoty wypłacanych dodatków mieszkaniowych z roku na rok maleją.

Tabela nr 34. Dodatki mieszkaniowe wypłacane w latach 2002-2006

Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Kwota wydatków	2167690	2157478	2036816	1704688	1413285
Liczba osób korzystających	1057	1026	1074	971	808

Źródło : Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Urząd Miasta w Mławie

Tabela nr 35. Wypłacone dodatki mieszkaniowe

Rok	2004		2005		2006	
	Liczba	kwota (zł)	Liczba	kwota (zł)	liczba	kwota (zł)
Rodzaj zasobu						
Gminny	4 507	558017	4 099	504523	3 284	432501
w zasobie spółdzielczym	9 320	1189538	7 980	954124	6 350	769186
Wspólnoty mieszkaniowe	782	90612	666	74175	550	61924
Prywatny	1 377	151685	1 310	132247	1 025	113117
TBS	13	632	33	2887	59	7816
Innym	447	46332	359	36732	291	28741
Ogółem	16446	2036816	14447	1704688	11559	1413285

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, www.stat.gov.pl

Liczba wypłacanych dodatków mieszkaniowych z roku na rok maleje. Spowodowane jest to poprawą warunków życia osób uprawnionych. Uprawnienia do dodatku mieszkaniowego uzależnione są od wysokości dochodów. Z uwagi na fakt, że bezrobocie w mieście radykalnie spadło, to również i liczba i wartość wypłacanych dodatków się zmniejszyła.

Pomimo możliwości korzystania z dodatków mieszkaniowych wiele osób nie reguluje należnych bieżących opłat za mieszkanie. **W latach 2004-2006 wydano 82 wyroki eksmisyjne w tym: w zasobach komunalnych- 56, Spółdzielni Mieszkaniowej „Zawkrze” – 16, w innych- 10.** Problemem dla wielu rodzin jest posiadanie samodzielnego lokalu. Pomimo, że w zasobach miasta jest 544 mieszkań, ale jest to za mało w stosunku do potrzeb, gdyż **na lokale socjalne oczekuje – 126 rodzin, lokale zamienne – 15 rodzin, lokale tymczasowe – 1 rodzina a na lokale mieszkalne oczekuje – 69 rodzin.**

Od 2004 roku Urząd Miasta wypłaca stypendia dla dzieci uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów. Ilość wypłacanych stypendiów to: w roku 2004- 1400, 2005 – 969, 2006 -642, 2007 -654.

Mławskie społeczeństwo jest dość aktywne. W mieście działa ponad 50 różnych organizacji pozarządowych, kluby sportowe, rozwija się wolontariat. Organizacje pozarządowe organizują imprezy m.in. o charakterze proekologicznym, patriotycznym. Aktywnie działa Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Mławskiej, środowisko kombatantów, seniorzy, itd.

III. BILANS STRATEGICZNY MIASTA

1. OCENA DOTYCHCZASOWYCH EFEKTÓW REALIZACJI STRATEGII

Strategia Rozwoju Miasta Mławy została opracowana w 1999 roku. W wersji pierwotnej dokumentu wyznaczono 23 zadania szczegółowe określające strategię działania miasta na lata 2000-2015.

Do chwili obecnej zrealizowano dziesięć zadań szczegółowych:

- 1A-1** – Stworzenie planu promocji w mediach na najbliższych 5 lat.
Opracowano plan działań promocyjnych, który był prezentowany Radzie Miasta, ale nie został przyjęty na sesji rady miejskiej.
- 1A-2** – Stworzenie profesjonalnych materiałów promocyjnych.
Opracowano i wydano profesjonalne foldery promocyjne.
- 1C-2** – Przygotowanie i wdrożenie planu modernizacji i rozbudowy oczyszczalni.
W 2001r. zmodernizowano oczyszczalnię ścieków, jednak do chwili obecnej zmieniły się potrzeby i znacząco wzrosła ilość generowanych ścieków przez mieszkańców i przedsiębiorstwa, dlatego konieczna jest dalsza realizacja zadania związanego z modernizacją oczyszczalni ścieków,
- 1C-3** – Przygotowanie i wdrożenie planu rozbudowy wysypiska odpadów.
Większość udziałów spółki USKOM zajmującej się wywozem i składowaniem odpadów należy do prywatnego przedsiębiorcy, gmina posiada tylko 3% udziałów, prywatny inwestor zmodernizował wysypisko odpadów i wprowadził nowoczesne, przyjazne środowisku technologie składowania odpadów,
- 2A-2** – Przygotowanie regulaminu stosowania preferencji.
Regulamin stosowania preferencji opracowano w formie Programu pomocy regionalnej dla przedsiębiorców udzielanej w Mieście Mława (wprowadzony Uchwałą XL/459/2006 Rady Miejskiej w Mławie z dnia 31 stycznia 2006r.),
- 2B-3** – Stworzenie bazy danych o ofertach kooperacyjnych
Baza danych o ofertach kooperacyjnych została opracowana i umieszczona na stronach internetowych Miasta Mława,
- 3A-3** – nawiązanie współpracy międzynarodowej w celu promocji i rozwoju turystyki.

Została nawiązana współpraca z miastami Raseiniai z Litwy, Saverne z Francji, Baranain w Hiszpanii i Związkiem Gmin 4C z Włoch – podpisano umowy partnerskie.

3B-1 – Budowa hali sportowej.

3B-3 – Stworzenie konkursowego systemu wspierania rozwoju sportu i rekreacji (konkurs dotacji)

3C-2 – Stworzenie konkursowego systemu wspierania kultury.

Konkursowy system wspierania kultury działa poprzez ogłaszanie konkursów w ramach programów współpracy Miasta Mławy z organizacjami pozarządowymi innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Siedem zadań szczegółowych zawartych w strategii znajduje się w trakcie realizacji:

1B-1 – Przygotowanie wariantów rozwiązań prawnych stworzenia zasobów gruntów.

Urząd Miasta na bieżąco w miarę swoich możliwości wykupuje działki od osób fizycznych z przeznaczeniem pod inwestycje, tworzona jest oferta inwestycyjna obejmująca zarówno nieruchomości należące do miasta jak i do prywatnych właścicieli.

2A-1 – Analiza możliwości budżetowych Miasta w ciągu 5 lat (działanie okresowe)

Opracowano w 2007 roku analizę możliwości budżetowych Miasta tzw „bilans otwarcia”,

1B-2 – Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Trwają prace nad opracowywaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium zagospodarowania przestrzennego i kierunków rozwoju miasta.

1B-3 – Przygotowanie i wdrożenie planu uzbrajania terenów inwestycyjnych.

Tereny inwestycyjne miasta są w miarę możliwości uzbrajane w infrastrukturę techniczną .

1C-1 – Stworzenie systemu zapewniającego dostosowanie szkolnictwa do wymogów rynku pracy.

Wspólnie ze Starostwem Powiatowym, szkołami i PUP-em przeprowadzane są zadania o charakterze ciągłym: szkolenia oraz

przekwalifikowania zawodowe, akcje informacyjne w gimnazjach o kierunkach edukacji.

3A-1 – Wyznaczenie szlaków turystycznych i opracowanie przewodnika „Szlakami Bitwy Mławskiej”

Opracowano przewodnik po okolicach Mławy „Szlakami Września '39”, do wykonania pozostaje oznakowanie szlaków zgodnie z przyjętą nomenklaturą oznaczeń szlaków turystycznych.

3B-2 – Opracowanie planu i wdrożenie ożywienia funkcji sportowych kompleksu stadionu.

Część zadań mających na celu ożywienie funkcji sportowych kompleksu stadionu została wykonana, w tym zmodernizowano widownię, wybudowano krytą pływalnię, kolejne działania przewidziane są do wykonania w kolejnych latach.

Pozostałe sześć zadań nie zostało dotychczas zrealizowanych, są to:

1A-3 – Stworzenie bazy danych i rozesłanie materiałów promocyjnych.

Nie opracowano bazy danych dla potencjalnych inwestorów, do których regularnie rozsyłane byłyby materiały promocyjne.

2A-3 – Analiza skutków stosowania narzędzia – korekty.

Analiza stosowania ulg i zwolnień nie była stosowana.

2B-1 – Powołanie Organizacji Rozwoju Lokalnego,

2B-2 – Utworzenie funduszu rozwoju przedsiębiorczości.

Czyniono zabiegi i taki fundusz powstał. Jednak gminy powiatu nie wywiązały się z przyjętych zobowiązań dot. „wejścia kapitałowego” do spółki.

3A-2 – Utworzenie Punktu Informacji Turystycznej w sezonie ,

3C-1 – Budowa muszli koncertowej i uaktywnienie kulturalno – rozrywkowej roli parku.

Jak wynika z powyższego większość zadań wyznaczonych w obowiązującej strategii zostało już zrealizowanych.

Ze względu na zmianę uwarunkowań: zewnętrznych spowodowanych przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz wewnętrznych związanych z aktualną sytuacją miasta należy wyznaczyć nowe zadania, a te zadania, które nie zostały zrealizowane po modyfikacji zrealizować w latach następnych.

W 2007 roku opracowano tzw. „Bilans otwarcia” dot. możliwości finansowych miasta, przystąpiono do opracowania polityki mieszkalnictwa oraz

aktualizacji programu rewitalizacji miasta tj. działań, które nie zostały wprost wyznaczone w strategii a mających wpływ na dalszy rozwój miasta. W trakcie opracowywania jest kilka miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

2. PODSTAWOWE PROBLEMY W MIEŚCIE

Identyfikacja problemów występujących w mieście jest jednym z ważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego.

Podstawowym narzędziem badawczym za pomocą, którego zidentyfikowano problemy miasta przy opracowywaniu aktualizacji strategii była analiza sytuacji społeczno – gospodarczej miasta oraz wyniki pracy zespołów roboczych. Przy opracowaniu dokumentu uwzględniono również uwagi zgłaszane przez Internet.

Przeprowadzona diagnoza wskazuje na duży potencjał miasta w porównaniu z innymi miastami podobnej wielkości w województwie mazowieckim. Miasto wyraźnie dominuje w sferze działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości, wskazuje na to liczba podmiotów gospodarczych. Maleje liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz korzystających z pomocy społecznej. Jednak pomimo tak dynamicznego rozwoju miasto boryka się z wieloma problemami.

Z danych zawartych w części diagnostycznej oraz dyskusji podczas spotkań zespołów roboczych wyłonił się obraz miasta i najistotniejszych kwestii dotykających lokalną społeczność.

Według opinii osób uczestniczących w pracach zespołów roboczych najistotniejszą zaletą miasta jest jego atrakcyjne położenie m.in. bliska odległość od Warszawy i innych większych miast, dobra komunikacja, rozwój gospodarczy i małe bezrobocie. Atutem rozwojowym miasta jest także infrastruktura społeczna, dobry dostęp do instytucji oświaty.

Główne problemy to: niskie poczucie bezpieczeństwa mieszkańców (chuligaństwo, dewastowanie mienia społecznego) oraz występujące uzależnienia od alkoholu od narkotyków, szczególnie wśród młodzieży.

Jak wskazuje diagnoza szybkiego rozwiązania wymaga problem niewydolności oczyszczalni ścieków. Oczyszczalnia, która funkcjonuje od 1992 roku, była modernizowana w 2001 roku, na dzień dzisiejszy nie jest wystarczająca w stosunku do potrzeb.

Na terenie miasta istnieje dość dobra sytuacja, jeśli chodzi o dostęp do miejsc pracy. Wraz z rozwojem spółki LG Electronics i firm kooperujących

znalezienie pracy w Mławie nie jest problemem, tak jak to było kilka lat temu, ale nadal wiele osób pozostaje w ewidencji bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy, są to głównie osoby po 45 roku życia.

Pomimo rozbudowanego wsparcia systemu pomocy społecznej nadal ze świadczeń udzielanych przez MOPS korzysta wielu podopiecznych.

Na terenie miasta brak jest takich instytucji jak Klub Integracji Społecznej czy też Centrum Integracji Społecznej, ogólnie brak jest zorganizowanych i skoordynowanych działań z zakresu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Wydatki na pomoc społeczną rosną, pomimo że teoretycznie w związku z dość dobrym lokalnym rynkiem pracy powinna zmniejszać się liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej. Poprawa sytuacji na rynku pracy znalazła również odzwierciedlenie w ilości wypłacanych dodatków mieszkaniowych.

Poza tym na terenie miasta brak jest instytucji zajmującej się osobami chorymi psychicznie (np. Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób Psychicznie Chorych), dziećmi niepełnosprawnymi, osobami starszymi, itd.

W mieście problemem jest uboga oferta w zakresie spędzania czasu wolnego dla: dzieci i młodzieży jak również i osób dorosłych.

Mieszkańcy miasta za pośrednictwem strony internetowej zgłosili m.in. następujące propozycje: rozbudowa Miejskiego Domu Kultury, zmieniając jednocześnie jego funkcjonowanie, wybudowanie „jakiegoś” budynku związanego z rozrywką; brak jest baru, restauracji, kina, klubu czy dyskoteki dla młodzieży. Zgłoszono także propozycje budowy wieży widokowej na tzw. Łysej Górze w miejskim lesie czy też amfiteatru, zamknięcie ulicy 3-go Maja i zrobienie tam deptaku.

Z problemów związanych z rozbudową infrastruktury technicznej zgłoszono m.in. wybudowanie kanalizacji, chodników, budowę nawierzchni ulic i parkingów.

Jako problem zgłaszano brak publicznych toalet w mieście oraz brak dobrej komunikacji miejskiej skoordynowanej z przyjazdami i odjazdami pociągów.

Reasumując Na podstawie konsultacji społecznych i prac zespołów roboczych najważniejszymi problemami Mławy są:

- niska świadomość wartości środowiska naturalnego wśród mieszkańców powodującą jego degradację, dzikie wysypiska śmieci (np. las miejski, okolice rzeki Seracz), zanieczyszczenie rzeki Seracz,

- lokalna oczyszczalnia ścieków stanowiąca zagrożenie dla ekologii oraz dla powstania ewentualnych nowych inwestycji;
- stan techniczny dróg, szczególnie na obszarach osiedli jednorodzinnych, niewystarczająca liczba miejsc do parkowania pojazdów, nieodpowiednio rozwiązany układ komunikacyjny i parkingowy w mieście,
- bezrobocie wśród osób po 45. roku życia lub o niskim wykształceniu ,
- duży odsetek korzystających z pomocy społecznej,
- brak wystarczającej ilości mieszkań socjalnych,
- stosunkowo niska zasobność finansowa społeczeństwa, co rzutuje na całokształt życia społecznego,
- niezadowalający stan bezpieczeństwa publicznego,
- patologie zachowań młodzieży,
- brak inwestorów strategicznych, z innych branż przemysłu niż elektroniczna,
- brak mechanizmów zapobiegających wykluczeniu społecznemu (głównie osób starszych i niepełnosprawnych),
- niezadowalający stan obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie miasta,
- słabo rozwinięta oferta w zakresie spędzania czasu wolnego,
- niezadowalający poziom usług w zakresie obsługi interesantów w Urzędzie Miasta, brak sali obsługi interesanta,
- niski stopień informatyzacji Urzędu Miasta i większości instytucji na terenie miasta,

Zdefiniowane główne problemy rozwoju Mławy wyznaczają kierunki, wokół których będą koncentrować się cele strategiczne i operacyjne rozwoju miasta w perspektywie do 2015 roku.

3. ANALIZA SWOT

Tabela nr 36. ANALIZA SWOT

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony miasta	Słabe strony miasta
 atrakcyjne usytuowanie miasta w układzie komunikacji krajowej, w pobliżu głównych szlaków	 brak obwodnicy zachodniej, słabo rozwinięta komunikacja

<p>komunikacyjnych istniejących i planowanych,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ obniżające się bezrobocie poniżej średniej krajowej, ✚ obecność kapitału zagranicznego ✚ dobrze rozwinięta baza szkolnictwa podstawowego i średniego, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, instytucje szkoleniowe, ✚ rozwinięta infrastruktura sportowo – rekreacyjna: basen, hala sportowa, boiska przyszkolne, ✚ oferta inwestycyjna miasta i aktywna postawa władz w promowaniu Mławy, ✚ dobry wizerunek miasta, ocena miasta przez niezależne instytucje zewnętrzne (certyfikaty, nagrody), ✚ liczne działania prorozwojowe (budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej), ✚ duży kompleks leśny w granicach miasta oraz Zalew Ruda sprzyjające rozwojowi aktywnych form wypoczynku, ✚ duża liczba instytucji finansowych, ✚ dobrze zachowane obiekty zabytkowe i liczne pamiątki z czasów II wojny światowej, ✚ duża liczba organizacji pozarządowych, ✚ istnienie dzielnicy przemysłowej i Podstrefy Mława Warmińsko Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej ✚ nawiązane kontakty zagraniczne z miastami partnerskimi, ✚ dostępne wolne tereny w tym pod 	<p>miejska oraz znaczna odległość pomiędzy dworcami PKS i PKP,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ zróżnicowany standard ulic miejskich osiedlowych, niewystarczająca liczba parkingów, brak parkingów spełniających odpowiednie kryteria dla pojazdów przewożących materiały niebezpieczne ✚ brak instytucji obsługującej sektor Małej i Średniej Przedsiębiorczości, ✚ niewystarczająca ilość imprez kulturalnych na odpowiednim poziomie, ✚ niewystarczająca infrastruktura społeczna, ✚ uboga oferta noclegowa, ✚ niski standard i zły stan techniczny komunalnego zasobu mieszkaniowego, ✚ niedoinwestowanie kompleksu MOSIR, ✚ brak infrastruktury i informacji w zakresie turystyki, brak koordynacji działań turystycznych, niedostateczna ilość oznakowanych szlaków turystycznych, ✚ nieuporządkowana rzeka Seracz i tereny przyległe, ✚ nieuporządkowana gospodarka wodno -ściekowa, ✚ niedostateczne poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, ✚ mały obszar miasta objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, ✚ niski stopień informatyzacji Urzędu Miasta i innych instytucji,
---	--

<p>budownictwo i inwestycje, aktywna lokalna przedsiębiorczość.</p>	<p> częste zjawiska patologii społecznej,</p>
<p>Uwarunkowania zewnętrzne</p>	
<p>Szanse dla miasta</p>	<p>Zagrożenia dla miasta</p>
<p> rozwój funkcji miasta powiatowego, nowi inwestorzy zainteresowani działalnością w mieście, ogólny wzrost gospodarczy, możliwości finansowania inwestycji i przedsięwzięć z funduszy unijnych, Podstrefa Mława Warmińsko – Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej,</p>	<p> zwiększenie stopnia marginalizacji niektórych grup społecznych, Zagrożenie wykluczeniem cyfrowym, zróżnicowany poziom dochodów i jakości życia mieszkańców negatywna struktura demograficzna – starzenie się społeczeństwa oraz odpływ młodych osób z miasta, kształcenie zawodowe oraz kierunki kształcenia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej niedostosowane do potrzeb rynku pracy, niedoinwestowanie sektora ochrony zdrowia, droga krajowa nr 7 i linia kolejowa E 65 wymagające modernizacji</p>

Źródło: Opracowanie własne

Niektóre cechy miasta mogą stanowić zarówno silne jak i słabe strony. Podobnie okoliczności zewnętrzne mogą stanowić zarówno możliwości jak i zagrożenia.

Wyniki analizy SWOT wskazują na potrzebę podjęcia działań w kierunku:

- wyeliminowania przyczyn słabości miasta oraz utrwalenia albo wzmocnienia jego sił,

oraz

- potrzebę podjęcia działań zmierzających do pokonania zagrożeń i do wykorzystania szans oferowanych przez otoczenie.

Następnym etapem planowania strategicznego jest przedstawienie wyników analizy SWOT w formie macierzy TOWS, która pozwoli określić kierunki działań rozwojowych.

Tabela nr 37. MACIERZ TOWS

		UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	
		MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE	SZANSE	<p>STRATEGIA DYNAMICZNA (MAXI-MAXI)</p> <p>Wykorzystanie szans przy pomocy mocnych stron</p>	<p>STRATEGIA KONKURENCYJNA (MINI-MAXI)</p> <p>Przewycięzenie słabości w celu wykorzystania szans.</p>
	ZAGROŻENIA	<p>STRATEGIA KONSERWATYWNA (MAXI-MINI)</p> <p>Wykorzystanie mocnych stron, aby poradzić sobie z zagrożeniami lub ich uniknąć.</p>	<p>STRATEGIA DEFENSYWNA (MINI-MINI)</p> <p>Redukcja lub likwidacja słabych stron i zagrożeń.</p>

Źródło: Opracowanie własne

Tabela nr 38. Działania służące realizacji celów rozwojowych

STRATEGIA DYNAMICZNA	STRATEGIA KONKURENCYJNA
<p> Rozbudowa infrastruktury technicznej z wykorzystaniem funduszy UE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa obwodnicy, - modernizacja i budowa ulic i parkingów, 	<p> Modernizacja oczyszczalni ścieków na potrzeby mieszkańców i przedsiębiorców</p> <p> Rozbudowa infrastruktury technicznej</p>

<ul style="list-style-type: none"> - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej. ✚ Rewitalizacja wybranych obszarów miasta <ul style="list-style-type: none"> - tereny mieszkaniowe, - tereny sportowe, - tereny zielone, - rzeka Seracz. ✚ Wyeksponowanie i promocja walorów historycznych miasta: <ul style="list-style-type: none"> - linii obronnej z 1939r., - kolejki wąskotorowej, - zabytki, ✚ Intensywne starania o nowych inwestorów: <ul style="list-style-type: none"> - wykup gruntów, uzbrojenie i sprzedaż inwestorom. - powiększenie podstrefy Mława Warmińsko Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. ✚ Pozyskanie inwestora w celu budowy dworca zintegrowanego w PPP ✚ Intensywne starania o nowe kierunki kształcenia o charakterze inżyniersko – technicznym w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej. ✚ Modernizacja i rozbudowa obiektów kultury. ✚ Zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji możliwych do realizacji zadań własnych gminy w ramach konkursów. ✚ Budowa systemu Monitoringu 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ zapewnienie bezpieczeństwa w mieście. ✚ Budowa dworca zintegrowanego ✚ Powołanie instytucji obsługi Przedsiębiorców. ✚ Informatyzacja Urzędu Miasta, ✚ e-Mława. ✚ Rozbudowa obiektów kultury, sportowych, rekreacyjnych. ✚ Wykorzystanie: położenia miasta, planowanej trasy nr 7, SSE- nowi inwestorzy - nowe tereny inwestycyjne i mieszkaniowe. ✚ Ogłaszanie konkursów na realizację zadań gminy przez NGO lub w PPP ✚ Wyznaczenie i oznakowanie szlaków turystycznych i historycznych ✚ Tworzenie systemu wsparcia dla osób zagrożonym wykluczeniem społecznym ✚ Poprawa stanu komunikacyjnego miasta – nowe parkingi, lepszy standard ulic. ✚ Utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych, Centrum Wolontariatu, Centrum Integracji Społecznej, Klubu Integracji Społecznej. ✚ Uporządkowanie i zagospodarowanie terenów wokół rzeki Seracz ✚ Zintensyfikowane działań w celu
--	--

<p>Miasta.</p> <ul style="list-style-type: none"> Powołanie Centrum Integracji Społecznej. Rozwój społeczeństwa informacyjnego Wprowadzenie standardów zarządzania jakością – ISO w Urzędzie Miasta i jednostkach podległych 	<p>powiększenia zasobu mieszkaniowego miasta</p>
<p>STRATEGIA KONSERWATYWNA</p>	<p>STRATEGIA DEFENSYWNA</p>
<ul style="list-style-type: none"> Wspomaganie rozwoju szkolnictwa wyższego, Rozwijanie kontaktów z miastami partnerskimi. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych. Dbanie o zasoby naturalne: las miejski, park, tereny zielone Modernizacja infrastruktury. Tworzenie przyjaznego klimatu dla lokalnych firm. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa infrastruktury technicznej, modernizacja oczyszczalni ścieków. Remonty i budowa mieszkań socjalnych. Przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz zwiększanie wydatków na pomoc społeczną. Budowa monitoringu miasta prowadzenie promocji miasta

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Mławy będzie wypadkową dwóch strategii: dynamicznej i konkurencyjnej, gdyż realizacja takiej strategii pozwoli na szybki rozwój miasta..

IV. PLAN ROZWOJU MIASTA

1. MOŻLIWE SCENARIUSZE ROZWOJU MIASTA

Analiza SWOT stanowi podstawę do sformułowania scenariuszy rozwojowych Mławy. Scenariusze oparte są na logice intuicyjnej, a ich istotą jest tworzenie list wydarzeń możliwych w przyszłości, a ważnych z punktu widzenia rozwoju miasta.

Perspektywicznie rozwój Mławy można określić przy pomocy możliwych do wyobrażenia scenariuszy. Przy planowaniu rozwoju brano pod uwagę zjawiska i procesy, które w sposób istotny determinują rozwój lub wpływają na jego tempo. Dla właściwej projekcji prawdopodobnej przyszłości posłużono się dwoma krańcowymi wobec siebie scenariuszami, a mianowicie zakładającymi:

- niekorzystne ukierunkowanie trendów, brak skuteczności w unikaniu zagrożeń,
- przebieg wydarzeń wykorzystujący szanse i optymalizujący istniejące trendy.

Scenariusz pesymistyczny - ukazuje obraz miasta w stanie, jaki może ono przybrać w przypadku nie zapobieżenia zagrożeniom i nie wykorzystania szans. Scenariusz ten ma charakter ostrzegawczy, zakłada koncentrację na działaniach zachowawczych lub też negatywnych prowadzących do stagnacji i utrwalania niekorzystnych struktur funkcjonalno - przestrzennych, co w efekcie może skutkować kryzysem i obniżeniem poziomu życia mieszkańców.

Scenariusz optymistyczny - przewiduje efektywne wykorzystanie istniejących i pojawiających się szans rozwoju, które mogą pojawić się poprzez wykorzystanie marketingu i działań promocyjnych, a głównie poprzez wykorzystanie potencjalnych warunków zewnętrznych. Działania realizowane wg tego scenariusza mogą doprowadzić do wzrostu atrakcyjności lokalizacyjnej Mławy dla nowego kapitału nie tylko zagranicznego, ale również wzmoczonego inwestowania lokalnych przedsiębiorców i rozwoju firm już istniejących, co w efekcie jeszcze bardziej zaktywizuje rozwój gospodarki lokalnej. Miasto będzie rozwijało się harmonijnie, nastąpi szybka poprawa warunków życia i pracy mieszkańców, nauki, bezpieczeństwa, ochrony środowiska, itp.

Obie przedstawione wersje scenariuszy rozwoju Mławy mogą być prawdopodobne. Oba przypadki skrajne nie prezentują ani katastroficznego przebiegu wydarzeń ani też nie zadowolają, są to brzegowe scenariusze, oparte na analizie opracowanych materiałów oraz analizie możliwości rozwoju miasta.

Najbardziej prawdopodobny przebieg zdarzeń w przyszłości przedstawia trzeci możliwy do zaistnienia **scenariusz realny**. Przebieg prawdopodobnego obszaru rozwoju miasta będzie zmierzać do oscylowania pomiędzy jednym scenariuszem a drugim.

Tabela nr 39. SCENARIUSZE ROZWOJU MIASTA DO 2015 ROKU

OPTYMISTYCZNY	PESYMISTYCZNY	REALNY
Uwarunkowania zewnętrzne		
✚ rozwój gospodarczy kraju	✚ słaba koniunktura gospodarcza	✚ korzystna koniunktura gospodarcza do 2012 roku.
✚ Nie występuje "szara strefa"	✚ utrzymywanie się "szarej strefy",	✚ ograniczenie „szarej strefy”
✚ Wzrost dochodów budżetu państwa i przyrost partycypacji budżetów gmin w przychodach z podatków,	✚ Niskie dochody gmin z tytułu udziału w podatkach, np. PIT, CIT	✚ Niewielki wzrost dochodów jst z tytułu wpływów z podatków,
✚ Przekazywanie gminom zadań do realizacji oraz środków na finansowanie tych zadań.	✚ wzrost ilości zadań przejmowanych przez gminę bez zapewnienia ich finansowania.	✚ Przekazywanie gminom dalszych zadań do realizacji bez ich pełnego finansowania z budżetu państwa.
✚ proinwestycyjna polityka kredytowa banków,	✚ wzrost stopy oprocentowania kredytów,	✚ Podwyższenie stóp oprocentowania kredytów inwestycyjnych
✚ systemowe rozwiązanie w zakresie budownictwa mieszkaniowego,	✚ brak preferencji dla gmin na budynki socjalne	✚ Korzystne rozwiązania prawne i nowe źródła finansowania budownictwa socjalnego
✚ prorozwojowa polityka podatkowa państwa	✚ brak zainteresowania inwestowaniem w Polsce.	✚ Ograniczone zainteresowanie inwestowaniem,
✚ łatwość pozyskania funduszy unijnych	✚ problemy z pozyskaniem środków unijnych	✚ ograniczone możliwości korzystania z funduszy strukturalnych
✚ Korzystna polityka regionalna	✚ Polityka regionalna niesprzyjającą rozwojowi obszarów peryferyjnych.	✚ brak wsparcia dla słabszych obszarów w regionie.

Uwarunkowania wewnętrzne		
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Aktywne działania marketingowe i promocyjne Urzędu Miasta, spowodują większe zainteresowanie Mławą. ✚ W mieście pojawią się nowi inwestorzy. ✚ Powstaną nowe przedsiębiorstwa. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Upadek lokalnej przedsiębiorczości. ✚ Firma LG Electronics i firmy kooperujące „odchodzą z Mławy”. ✚ Drastyczny wzrost poziomu bezrobocia. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Miasto: <ul style="list-style-type: none"> - prowadzi promocję i marketing inwestycyjny, - sprzyja inwestorom i przedsiębiorcom. ✚ Na terenie miasta inwestują firmy zagraniczne, z innych branż niż elektroniczna. ✚ Trudności z pozyskaniem pracowników.
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Rozbudowa infrastruktury turystycznej rekreacyjnej przez inwestorów zewnętrznych. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Brak środków na rozwój infrastruktury turystycznej. ✚ Małe zainteresowanie władz lokalnych rozbudową infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Miasto realizuje inwestycje z zakresu: infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej : <ul style="list-style-type: none"> - z własnych środków - udziałem środków zewnętrznych. - W partnerstwie PPP
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Systemowe uporządkowanie układu komunikacyjnego miasta i powiązanie z układem krajowym. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Brak efektywnych rozwiązań układu komunikacyjnego, brak środków i partnerów do rozwoju infrastruktury komunikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Realizacja inwestycji: <ul style="list-style-type: none"> - budowa obwodnicy zachodniej - budowa i modernizacja ulic i parkingów, - budowa i rozbudowa ścieżek rowerowych, - budowa dworca zintegrowanego w PPP.
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Eliminacja patologii społecznych, uzależnień i przestępczości. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wzrost patologii społecznych, uzależnień i przestępczości. ✚ Brak profilaktyki 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Koordynacja działań profilaktycznych zapobiegających: <ul style="list-style-type: none"> - patologiom społecznym,

STRATEGIA ROZWOJU MŁAWY do roku 2015

	przeciwdziałania uzależnieniom.	<ul style="list-style-type: none"> - uzależnieniom - przestępczości. <ul style="list-style-type: none"> + Utworzenie Centrum Integracji Społecznej. + Tworzenie warunków zapobiegających wykluczeniu społecznemu. + Monitoring miasta.
+ Duża aktywność organizacji pozarządowych i Zarządów Osiedli.	+ NGO są mało aktywne i bierne w pozyskiwaniu środków finansowych na działalność.	<ul style="list-style-type: none"> + Zadania własne gminy zleca się do realizacji organizacjom pozarządowym w ramach ogłaszanych konkursów + Organizacje aktywnie uczestniczą w życiu miasta. + Powstaje: <ul style="list-style-type: none"> - Centrum Wolontariatu - Centrum Organizacji Pozarządowych
+ Rozwiązanie problemów mieszkaniowych.	+ Dekapitalizacja zasobu mieszkaniowego	<ul style="list-style-type: none"> + prowadzenie zaplanowanej „polityki mieszkaniowej”: <ul style="list-style-type: none"> - remonty istniejącego zasobu mieszkaniowego, - budowa nowych mieszkań, - rewitalizacja obszarów problemowych.
+ Modernizacja oczyszczalni ścieków	+ Brak koncepcji oraz środków na modernizację oczyszczalni ścieków, w efekcie katastrofa ekologiczna	<ul style="list-style-type: none"> + Uporządkowanie gospodarki wodno ściekowej: <ul style="list-style-type: none"> - Modernizacja oczyszczalni

STRATEGIA ROZWOJU MŁAWY do roku 2015

		<p>ścieków,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej - Rozbudowa sieci wodociągowej. <p>✚ Realizacja przedsięwzięć z zakresu ekologii i ochrony środowiska.</p> <p>✚ Uporządkowanie rzeki i terenu wokół rzeki Seracz.</p>
<p>✚ Efektywne wykorzystanie środków ze źródeł zewnętrznych.</p>	<p>✚ Brak umiejętności pozyskiwania środków finansowych ze źródeł krajowych i funduszy unijnych.</p>	<p>✚ Efektywne pozyskiwanie i wykorzystanie dotacji unijnych oraz z innych źródeł zewnętrznych na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, - rewitalizację, - podnoszenie kwalifikacji.
<p>✚ Pełna informatyzacja urzędu i jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta.</p>	<p>✚ brak „nowoczesności struktur administracyjnych”, ograniczone środki na informatyzację</p>	<p>✚ Usprawnienie jakości obsługi interesantów przez Urząd Miasta i jednostki podległe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - e-Urząd - e- administracja, - e- miasto
<p>✚ Korzystny budżet miasta,</p>	<p>✚ Przekroczenie ustawowego progu zadłużenia miasta, Zarząd komisaryczny</p>	<p>✚ Realizacja „budżetu zadaniowego”</p>

STRATEGIA ROZWOJU MŁAWY do roku 2015

<ul style="list-style-type: none"> ✚ Rozwój szkolnictwa wyższego. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ likwidacja Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Powstanie nowych kierunków kształcenia w Wyższej Szkole Zawodowej zgodnych z potrzebami lokalnego rynku pracy.
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Powstanie nowych instytucji z otoczenia biznesu. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Brak sprawnie działających instytucji z otoczenia biznesu 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Powstanie Biura Obsługi Przedsiębiorców.
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tworzenie warunków dla inwestowania w mieście 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Brak mpzp ✚ nieuporządkowana zabudowa miasta, ✚ problemy w zakresie rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej, 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ sukcesywne tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ✚ rozbudowa infrastruktury technicznej
<ul style="list-style-type: none"> ✚ uczestnictwo w międzynarodowych programach 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Brak efektywnej współpracy zagranicznej gospodarczej. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ kontynuacja nawiązanych kontaktów międzynarodowych
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Skuteczne i efektywne zarządzanie rozwojem miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Konflikty między instytucjami i organami władzy a mieszkańcami. ✚ Brak wizji rozwoju miasta 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Efektywne zarządzanie miastem: <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzanie IT w pracy urzędu, - osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez planowe prowadzenie gospodarki przestrzennej, - zatrudnienie architekta miejskiego - realizacja strategii rozwoju
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Rozwój miasta – wzrost liczby mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Niekorzystne zmiany demograficzne - starzenie się społeczeństwa, przy jednoczesnym odpływie z miasta osób młodych i wykształconych. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Liczba ludności na tym samym poziomie co obecnie. ✚ Brak ludzi do pracy ✚ „Starzenie się” mieszkańców

2. WIZJA I MISJA ROZWOJU MIASTA DO 2015 ROKU

Za najważniejszy, długofalowy cel rozwoju Mławy jego **misję** w strategii przyjętej w 2000 roku uznano hasło: „*Mława - Przyjazne miasto dla inwestorów i mieszkańców, zapewniające możliwość kształcenia, rozwoju inicjatyw w wymiarze indywidualnym i zbiorowym (w sferze gospodarczej i społecznej), którego rozwój ma być nakierowany w pierwszej kolejności na tworzenie nowych miejsc pracy*”. Misja ta została sformułowana bardzo szeroko i nadal jest aktualna, wymaga jednak modyfikacji. Wiele zadań wyznaczonych w obowiązującej strategii zostało zrealizowanych. Jednak zmieniły się uwarunkowania zewnętrzne spowodowane przystąpieniem Polski do UE oraz wewnętrzne związane z aktualną sytuacją miasta.

Wizja to pożądaný obraz sytuacji miasta w 2015 roku, to rezultat przedsięwzięć zaplanowanych i zapisanych w aktualizowanej strategii.

Zgodnie z nową wizją

Mława to miasto:

- Zrównoważonego rozwoju gospodarczego;
- Zapewniające mieszkańcom dobre warunki życia;
- Przyjazne inwestorom i wspierające rozwój przedsiębiorczości;
- Atrakcyjne dla mieszkańców i turystów;
- Wyposażone we wszystkie składniki infrastruktury technicznej, zgodnie z wymogami unijnymi;
- Realizujące programy z zakresu ochrony środowiska;
- O minimalnym bezrobociu;
- Przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu;
- Stwarzające warunki dla rozwoju kultury, oświaty oraz sportu i rekreacji;
- Bezpieczne;
- Dbające o walory naturalne i kulturowe miasta;
- Prowadzące działania przeciw wykluczeniu cyfrowemu;

Wizja rozwoju miasta do 2015 roku odpowiada nowej **misji**:

**MŁAWA - MIASTO ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU,
ZAPEWNIAJĄCE DOBRE WARUNKI ŻYCIA,
KSZTAŁCENIA, PRACY I WYPOCZYNKU**

Przy formułowaniu misji brano pod uwagę: możliwości rozwoju miasta, warunki stwarzane przez otoczenie, konieczność lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców, możliwości miasta po wejściu Polski do Unii Europejskiej.

Wizja i misja rozwoju miasta wyznaczają podstawowe kierunki prac nad określeniem strategicznych celów rozwoju Mławy oraz sposobu ich realizacji. Wizja i misja wyznaczone w aktualizowanej Strategii są zbieżne z misją wyznaczoną w Strategii Rozwoju Mławy przyjętej Uchwałą Rady Miejskiej w dniu 23 lutego 2000 roku.

3. CELE STRATEGICZNE, POŚREDNIE I OPERACYJNE

Nadrzędnym celem rozwoju miasta jest poprawa jakości życia w Mławie. Aby zrealizować ten cel wyznacza się priorytety rozwojowe. Działania, które nie są zbieżne z misją miasta uznaje się jako mało istotne w realizowanej strategii, natomiast działania, które są zbieżne z misją wskazują główne cele strategiczne rozwoju miasta. Cele strategiczne są: konkretne, mierzalne, osiągalne, istotne, określone w czasie. Cele strategiczne określają, co konkretnie miasto chce osiągnąć w planowanym okresie czasu.

Wyboru działań strategicznych dla miasta dokonano na podstawie przesłanek: związanych z atutami miasta, wynikającymi z trendów rozwoju, związanych z deficytami w rozwoju miasta.

CELE STRATEGICZNE MŁAWY DO 2015 ROKU

- I. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA W MIEŚCIE**
- II. POPRAWA WARUNKÓW DLA ROZWOJU KULTURY, OŚWIATY I SPORTU**
- III. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ**
- IV. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**
- V. WYKORZYSTANIE WALORÓW NATURALNYCH I KULTUROWYCH MIASTA**

W aktualizacji Strategii Rozwoju Mławy cele strategiczne definiują wizje rozwoju Mławy zarówno w sferze gospodarczej jak i społecznej.

Realizacja celów strategicznych uwarunkowana jest osiągnięciem celów pośrednich.

Celom pośrednim przypisane zostały cele operacyjne, powiązane z wykazem konkretnych zadań. W wyniku realizacji tych ostatnich (celów operacyjnych) miasto zamierza osiągnąć zaplanowane efekty.

Cele strategiczne, operacyjne i pośrednie określone podczas konsultacji społecznych i konsultacji eksperckich przedstawiono w tabelach nr 40-44.

**CEL STRATEGICZNY NR I
POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW**

Tabela nr 40. Cel strategiczny nr I w podziale na cele pośrednie i operacyjne

CELE POŚREDNIE	CELE OPERACYJNE
I.1. Działania zapobiegające wykluczeniu społecznemu, cyfrowemu oraz patologiom społecznym	I.1.1. e – Urząd, e - Administracja, e – Miasto
	I.1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz profilaktyka uzależnień
	I.1.3. Podnoszenie kwalifikacji mieszkańców
	I.1.4. Rewitalizacja obszarów problemowych
I.2. Bezpieczne miasto	I.2.1. Budowa systemu monitoringu
	I.2.2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego
	I.2.3. Prowadzenie działań dot. „bezpiecznego” środowiska naturalnego
1.3. Poprawa warunków działalności organizacji pozarządowych	1.3.1. Wspieranie rozwoju lokalnych organizacji pozarządowych i klubów sportowych
	1.3.2. Ogłaszanie konkursów realizację zadań własnych gminy przez organizacje pozarządowe.

Źródło: opracowanie własne.

**CEL STRATEGICZNY NR II
POPRAWA WARUNKÓW DLA ROZWOJU
KULTURY, OŚWIATY I SPORTU**

Tabela nr 41. Cel strategiczny nr II w podziale na cele pośrednie i operacyjne

CELE POŚREDNIE	CELE OPERACYJNE
II.1. Poprawa warunków do rozwoju kultury	II.1.1. Wspieranie lokalnych inicjatyw w dziedzinie kultury.
	II.1.2. Rozbudowa i unowocześnienie instytucji kultury oraz uatrakcyjnienie oferty w dziedzinie kultury.
II.2. Poprawa warunków do rozwoju oświaty	II.2.1. Modernizacja i unowocześnienie placówek oświaty
	II.2.2. Poszerzenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży.
II.3. Poprawa warunków do rozwoju sportu i rekreacji	II.3.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
	II.3.2. Promocja aktywnego stylu życia i uatrakcyjnienie oferty w dziedzinie sportu i rekreacji.

Źródło: opracowanie własne.

**CEL STRATEGICZNY NR III
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ MIASTA**

Tabela nr 42. Cel strategiczny nr III w podziale na cele pośrednie i operacyjne

CELE POŚREDNIE	CELE OPERACYJNE
III.1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Aglomeracji Mława	III.1.1. Modernizacja oczyszczalni ścieków.
	III.1.2. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej i wodociągowej
III.2. Realizacja inwestycji z zakresu ochrony środowiska	III.2.1. Dostosowanie się to wymogów UE w zakresie ekologii i ochrony środowiska
	III.2.2. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.
III.3. Uporządkowanie infrastruktury drogowej	III.3.1. Budowa obwodnicy zachodniej
	III.3.2. Budowa i modernizacja ulic, parkingów oraz ścieżek rowerowych.
	III.3.3 Usprawnienie komunikacji lokalnej i regionalnej – Budowa dworca zintegrowanego

Źródło: opracowanie własne.

**CEL STRATEGICZNY NR IV
ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**

Tabela nr 43. Cel strategiczny nr IV w podziale na cele pośrednie i operacyjne

CELE POŚREDNIE	CELE OPERACYJNE
IV.1. Tworzenie atrakcyjnych warunków dla nowych inwestorów	IV.1.1. Przygotowywanie terenów dla inwestorów.
	IV.1.2. Promocja i marketing inwestycyjny.
	IV.1.3. Tworzenie systemu obsługi inwestorów.
IV.2. Tworzenie przyjaznego klimatu dla istniejących firm	IV.2.1. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy
	IV.2.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury socjalnej
	IV.2.3 Wspieranie instytucji otoczenia biznesu
IV.3 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej	IV.3.1. Tworzenie systemu ulg i preferencji dla przedsiębiorców.
	IV.3.2. Stworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.
	IV.3.3 Utworzenie instytucji doradczej i promującej dla lokalnych firm

Źródło: opracowanie własne.

**CEL STRATEGICZNY NR V
WYKORZYSTANIE WALORÓW NATURALNYCH
I KULTUROWYCH MIASTA**

Tabela nr 44. Cel strategiczny nr V w podziale na cele pośrednie i operacyjne

CELE POŚREDNIE	CELE OPERACYJNE
V.1. Wykorzystanie walorów naturalnych i rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.	V.1.1. Wykorzystanie walorów naturalnych terenów zielonych miasta i okolic.
	V.1.2. Wyznaczenie i budowa szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych
V.2. Wykorzystanie walorów historycznych	V.2.1. Promocja walorów historycznych miasta
	V.2.2. „Rewitalizacja” zabytkowych obiektów i terenów miasta oraz linii obronnej z września 1939 roku.
	V.2.3. Uruchomienie Punktu Informacji Turystycznej
	V.2.4. Wykorzystanie Mławskiej Kolejki Wąskotorowej do celów rekreacyjnych

Źródło: opracowanie własne.

4. PRIORYTETY

Kolejność realizowanych zadań w aktualizowanej strategii określono na podstawie trzech kryteriów:

- ważności w rozwoju miasta,
- pilności potrzeb dla miasta,
- możliwości dofinansowania projektów z funduszy Unii Europejskiej.

Priorytety to:

- "Bezpieczne miasto" - budowa monitoringu wizyjnego oraz zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego
- Działania przeciw wykluczeniu cyfrowemu
- Modernizacja i budowa obiektów sportowych oraz rozbudowa szlaków pieszych i rowerowych
- Poprawa układu komunikacyjnego miasta
- Rewitalizacja obszarów problemowych
- Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenie Aglomeracji Mława

Oceny ważności realizowanych zadań dokonano wstępnie poprzez przeprowadzenie ankiety. Wg ankietowanych priorytetami w rozwoju miasta są:

- modernizacja oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- budowa i modernizacja ulic i parkingów oraz budowa obwodnicy zachodniej, usprawnienie komunikacji lokalnej i regionalnej,
- budowa monitoringu miasta,
- przeciwdziałanie patologiom i przestępczości,
- prowadzenie selekcji odpadów oraz bezpieczne środowisko naturalne.

Według ankietowanych zadania o mniejszym znaczeniu to:

- wspieranie instytucji otoczenia biznesu,
- realizację zadań własnych gminy przez organizacje pozarządowe w ramach konkursów,
- uruchomienie Punktu Informacji Turystycznej,
- utworzenie Centrum Integracji Społecznej ,
- modernizacja budynku muzeum.

Możliwości pozyskiwania środków finansowych uzależniona będzie od spójności lokalnej strategii ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego. Priorytety wyznaczone dla rozwoju Mławy są zbieżne z celami operacyjnych dla województwa Mazowieckiego.

Priorytety mają związek z analizą mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń wynikających z analizy SWOT. Wyznaczone są zgodne z obowiązującą w Unii Europejskiej zasadą trwałego i zrównoważonego rozwoju. Siłą napędową rozwoju Mławy powinna być nie tylko elektronika i branże pokrewne, ale i inne gałęzie przemysłu. Konieczne jest pozyskiwanie strategicznych inwestorów. Niezbędnym jest pozyskanie środków pomocowych z funduszy Unii Europejskiej na realizację planowanych zadań.

5. POLITYKI MIEJSKIE.

Dla realizacji celów w poszczególnych obszarach działalności miasta zostaną opracowane **polityki miejskie** (branżowe), oparte na założeniach stanowiących główne zasady i wskazania działań kierunkowych. Każda polityka miejska będzie przedmiotem osobnego opracowania. Polityki tworzone będą sukcesywnie.

Przyjęto następujący zestaw polityk:

- 1. Polityka edukacyjna, kultury i kultury fizycznej**
- 2. Polityka gospodarki komunalnej i ochrony środowiska**
- 3. Polityka informacji i promocji miasta**
- 4. Polityka mieszkaniowa**
- 5. Polityka przestrzenna miasta**
- 6. Polityka społeczna**
- 7. Polityka rozwoju gospodarczego**

Realizacja polityk miejskich oparta jest na *programach operacyjnych*, które dzielą się na mniejsze fragmenty realizacyjne tj. *projekty i zadania*. Lista programów operacyjnych oraz projektów nie jest zamknięta i będzie aktualizowana w ramach określonej polityki miejskiej. Listy projektów są elementem konkretnych programów operacyjnych. Programy operacyjne i tworzące je projekty inwestycyjne, a w szczególności zadania, będą każdorazowo wprowadzane do Wieloletniego Planu Inwestycyjnego.

6. HIERARCHIA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

W Strategii Rozwoju Mławy wyznaczono cele strategiczne miasta do 2015 roku. Przyjęto zasadę, że strategia jest działaniem ciągłym i długofalowym. Strategia nie jest dokumentem zamkniętym, ale będzie podlegać dalszym modyfikacjom i korektom w zależności od zmian zachodzących w bliższym i dalszym otoczeniu miasta.

Hierarchia dokumentów związanych ze Strategią Rozwoju Miasta jest następująca:

Tabela nr 45. Dokumenty kierunkowe:

STRATEGIA	dokument nadrzędny względem innych aktów prawa miejscowego,
POLITYKI MIEJSKIE	opis działań kierunkowych i zasad postępowania, przy realizacji poszczególnych celów wyznaczonych w strategii.

Źródło: opracowanie własne.

Tabela nr 46. Dokumenty realizacyjne:

PROGRAMY	Uporządkowany i zhierarchizowany zbiór projektów (zadań) w określonej polityce miejskiej
PROJEKTY	Powiązane zadania ujęte w programach i realizowane na podstawie harmonogramów, ze wskazaniem źródeł finansowania i pożądanym rezultatom
ZADANIA	Działania dla którego wskazano: przedmiot, zadania, osobę odpowiedzialną za wykonanie i nadzór, termin realizacji, sposób realizacji, kwoty środków finansowych przeznaczonych na zadanie, sposób oceny rezultatu.

Źródło: opracowanie własne.

7. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ ROZWOJU MŁAWY

Koordinacja wdrażania Strategii rozwoju należy do samorządu miasta. Realizacja Strategii obejmuje: wdrażanie, monitorowanie realizacji działań, aktualizowanie.

WDRAŻANIE

Podstawą skoordynowanego wdrożenia strategii jest wypracowanie polityk miejskich i ustalenie programów działania. Każda polityka miejska jest podstawą dla samorządu miasta do działań w określonej dziedzinie. Obligatoryjnym załącznikiem do danej polityki branżowej będzie lista programów operacyjnych. Każda polityka miejska (branżowa) będzie prezentowana na stronie internetowej miasta.

Wdrażanie Strategii Rozwoju Mławy jest procesem ciągłym. Obejmuje przyjęcie wszystkich założonych polityk miejskich. W procesie wdrożeniowym ważną rolę spełnia Wieloletni Plan Inwestycyjny (WPI), obejmujący wydatki planowane na inwestycje. Preferowane są inwestycje, które mają szansę uzyskania dofinansowania zewnętrznego. Zadania WPI powiązane są z celami operacyjnymi Strategii.

Efektywność będzie zależna od terminów i wielkości środków z funduszy strukturalnych przyznanych przez Unię Europejską oraz od dostępności innych atrakcyjnych źródeł finansowania zewnętrznego.

Tabela nr 47. Wdrażanie Strategii Rozwoju Mławy

Zadanie	Odpowiedzialni	Termin
Przedłożenie projektu zaktualizowanej strategii	Naczelnik Wydziału Rozwoju	XII 2007r.
Przyjęcie Strategii Rozwoju Mławy przez Radę Miejską	Rada Miejska	XII-2007r. I.2008
Opracowanie polityk miejskich	Wydziały merytoryczne	2008-2009
Opracowanie programów operacyjnych	Naczelnicy Wydziałów, dyrektorzy jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta	I kw. 2008 - 2015
Realizacja programów operacyjnych zgodnie z harmonogramem.	Jednostki realizujące strategię	2008-2015
Umieszczenie strategii na stronie internetowej miasta	Naczelnik Wydz. Rozwoju	I 2008

Źródło: opracowanie własne.

W zarządzaniu realizacją Strategii Rozwoju Miasta uczestniczą: Burmistrz Miasta Mławy, Rada Miejska w Mławie, Wydział Rozwoju.

- **Burmistrz Miasta** odpowiada za wykonanie uchwał Rady Miasta w sprawie przyjęcia i zmian w Strategii, polityk miejskich. Powołuje również koordynatorów (dyrektorzy jednostek organizacyjnych, naczelnicy wydziałów Urzędu Miasta), którzy nadzorują opracowanie i wdrażanie programów operacyjnych.
- **Rada Miejska** podejmuje uchwały w sprawach przyjęcia Strategii
- **Wydział Rozwoju**

MONITOROWANIE

Realizacja zapisów strategii wymaga stałej obserwacji zjawisk i zmian zachodzących w mieście i w regionie. Monitorowanie strategii polega na zbieraniu i przetwarzaniu informacji od jednostek organizacyjnych miasta i wydziałów Urzędu Miasta w zakresie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć.

Corocznie zostanie opracowany *Raport o stanie Mławy*, zawierający zagadnienia związane z funkcjonowaniem miasta oraz sytuacją mieszkańców, przeobrażenia i tendencje zmian itd. W przypadku istotnych zmian zarówno w sferze społecznej jak i gospodarczej miasta a mających wpływ na realizację zadań zapisanych w strategii, dokument będzie aktualizowany.

Tabela nr 48. Monitorowanie realizacji zadań

Zadanie	Odpowiedzialni	Termin realizacji
Przedkładanie informacji dot. sytuacji w mieście oraz z realizacji Strategii Rozwoju Mławy	Wydziały Urzędu Miasta, Jednostki organizacyjne	do 30-go stycznia
Raport o stanie miasta	Wydział Rozwoju	do 15 marca
Ocena realizacji Strategii Rozwoju Mławy	Burmistrz Miasta	do 30 marca
Organizacja debat dla oceny aktualności Strategii Rozwoju Mławy.	Burmistrz Miasta	I półrocze
Aktualizacja strategii	Wydział Rozwoju	wg potrzeb

Źródło: opracowanie własne.

Wiele zaplanowanych zadań wykracza poza zadania własne gminy. W tych przypadkach uzyskanie pozytywnych efektów zależeć będzie od współdziałania władz miasta z innymi jednostkami samorządu terytorialnego i

instytucjami, od stopnia integracji środowiska lokalnego, od aktywności organizacji pozarządowych oraz od wielu innych uwarunkowań zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych mających wpływ na rozwój miasta.

8. FINANSOWANIE I REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MŁAWY

Ograniczony budżet powoduje ograniczenie zadań finansowanych przez miasto. Koniecznym jest poszukiwanie innych źródeł finansowania zadań przewidywanych w ramach Strategii Rozwoju Mławy. Nie wszystkie zadania ujęte w Strategii Rozwoju Mławy muszą być realizowane przez Urząd Miasta zarządzający Budżetem Miasta. Niektóre zadania mogą być realizowane i finansowane przez przedsiębiorców czy organizacje pozarządowe. Miasto ma ograniczone możliwości bezpośredniego wspierania podmiotów gospodarczych mogących realizować elementy Strategii Rozwoju Mławy, ale może tworzyć sprzyjające warunki do rozwoju gospodarczego, przyciągania inwestorów i pobudzania przedsiębiorczości mieszkańców.

Możliwość korzystania z wielu źródeł finansowania krajowych jak i dostępność środków pomocowych z Unii Europejskiej stwarza dylemat wyboru właściwego źródła finansowania, ale również odwrócenie samego procesu strategicznego i dopasowanie zadań do dostępnych środków. W/g. ekspertów od planowania strategicznego jest to błąd, gdyż powstanie strategia oportunistyczna, która spowoduje, że gmina dryfuje w nieokreślonym kierunku, bez określonej wizji przyszłości.

Finansowanie realizacji zaktualizowanej Strategii Rozwoju Mławy opierać się będzie o:

- budżetowe finansowanie wydatków majątkowych, wynikające z ustaleń z Wieloletniego Planu Inwestycyjnego,
- środki pomocowe z funduszy Unii Europejskiej i innych zewnętrznych źródeł finansowania,
- pozabudżetowe finansowanie wydatków inwestycyjnych np. poprzez partnerstwo publiczno-prywatne.
- inne możliwe formy finansowania zadań przez kapitał prywatny.

Sukces realizacji Strategii Rozwoju Mławy będzie uzależniony będzie przede wszystkim od dwóch składników: posiadanych zasobów finansowych oraz od decyzji władz lokalnych. Przemyślane decyzje, nowatorskie, odważne a nawet czasami dość ryzykowne, zgodność wśród Rady Miejskiej, rzetelne wykonywanie zadań przez pracowników Urzędu Miasta będą miały wpływ na tempo i efektywność rozwoju miasta. Wszystkie czynniki brane pod uwagę przy formułowaniu scenariuszy rozwoju zostały wyartykułowane w analizie SWOT.

STRATEGIA ROZWOJU MŁAWY do roku 2015

Tabela nr 49. ORIENTACYJNY HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

lp	CELE OPERACYJNE –	Termin	Realizator	Plan. źródło finansowania
1	I.1.1. e - Urząd, e - Administracja, e – Miasto	2008-2012	Wydziały merytoryczne oraz jednostki Organizacyjne Urzędu Miasta w Mławie	Budżet Miasta, Budżet państwa, Fundusze Unijne, inne zewnętrzne dostępne źródła finansowania
2	I.1.2. Przeciwdziałanie, wykluczeniu społecznemu oraz profilaktyka uzależnień	2008-2014		
3	I.1.3. Podnoszenie kwalifikacji mieszkańców	2008-2015		
4	I.1.3. Rewitalizacja obszarów problemowych	2008 -2013		
5	I.2.1. Budowa systemu monitoringu	2008-2009		
6	I.2.2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego	2008-2015		
7	I.2.3. Prowadzenie działań dot. „bezpiecznego” środowiska naturalnego	2008-2015		
8	1.3.1. Wspieranie rozwoju lokalnych organizacji pozarządowych i klubów sportowych	2008-2015		
9	1.3.2. Ogłaszanie konkursów realizację zadań własnych gminy przez organizacje pozarządowe.	2009-2015		
10	II.1.1. Wspieranie lokalnych inicjatyw w dziedzinie kultury.	2008-2015		
11	II.1.2. Rozbudowa i unowocześnienie instytucji kultury oraz uatrakcyjnienie oferty w dziedzinie kultury.	2008-2015		
12	II.2.1. Modernizacja i unowocześnienie placówek oświaty	2008-2015		
13	II.2.2. Poszerzenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży.	2008-2015		
14	II.3.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	2008-2015		
15	II.3.2. Promocja aktywnego stylu życia i uatrakcyjnienie oferty w dziedzinie sportu i rekreacji.	2008-2015		
16	III.1.1. Modernizacja oczyszczalni ścieków.	2008-2012		
17	III.1.2. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej i wodociągowej	2008-2013		
18	III.2.1. Dostosowanie się to wymogów UE w zakresie ekologii i ochrony środowiska	2008-2015		
19	III.2.2. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.	2010-2015		
20	III.3.1. Budowa obwodnicy zachodniej	2010-2012		
21	III.3.2. Budowa i modernizacja ulic, parkingów oraz ścieżek rowerowych.	2008-2013		
22	III.3.3 Usprawnienie komunikacji lokalnej i regionalnej – Budowa dworca zintegrowanego	2010-2011		
23	IV.1.1. Przygotowywanie terenów dla inwestorów.	2008-2015		
24	IV.1.2. Promocja i marketing inwestycyjny.	2008-2015		
25	IV.1.3. Tworzenie systemu obsługi inwestorów.	2008-2010		
26	IV.2.1. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy	2008-2012		
27	IV.2.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury socjalnej	2008-2015		
28	IV.2.3 Wspieranie instytucji otoczenia biznesu	2009-2012		
29	IV.3.1. Tworzenie systemu ulg i preferencji dla przedsiębiorców.	2009-2012		
30	IV.3.2. Stworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.	2009-2012		
31	IV.3.3 Utworzenie instytucji doradczej i promującej dla lokalnych firm	2009-2012		
32	V.1.1. Wykorzystanie walorów naturalnych terenów zielonych miasta i okolic.	2009-2012		
33	V.1.2. Wyznaczenie i budowa szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych	2009-2010		
34	V.2.1. Promocja walorów historycznych miasta	2008-2010		
35	V.2.2. „Rewitalizacja” zabytkowych obiektów i terenów miasta oraz linii obronnej z września 1939 roku.	2009-2013		
36	V.2.3. Uruchomienie Punktu Informacji Turystycznej	2009-2010		
37	V.2.4. Wykorzystanie Mławskiej Kolejki Wąskotorowej do celów rekreacyjnych	2010-2012		

V. ANEKS

1. ŹRÓDŁA DANYCH

Dane dotyczące sytuacji społeczno – gospodarczej miasta pochodzą z następujących źródeł:

2. Dane własne Urzędu Miasta w Mławie,
3. Dane pozyskane z jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta oraz innych urzędów i instytucji znajdujących się na terenie miasta,
  - Komenda Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Mławie ,
  - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
  - Powiatowa Komenda Policji w Mławie,
  - Powiatowy Urząd Pracy w Mławie,
  - Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.,
  - Spółdzielnia Budowlano- Mieszkaniowa „Zacisze 1995”,
  - Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa „Zawkrze”,
  - Starostwo Powiatowe w Mławie,
  - Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.
4. Strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl,
5. Strona internetowa Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, www.mazovia.pl.

2. LITERATURA:

1. *Strategia Województwa mazowieckiego do roku 2020 (aktualizacja)*, Warszawa 2006r.
2. Paweł Georgica, Grzegorz Gorzelak, „*Gmina, przedsiębiorczość, promocja*”, Europejski Instytut Rozwoju Regionalnego i Lokalnego, Warszawa, 1992r.
3. Grażyna Gieraszevska, Maria Romanowska, „*Analiza strategiczna*”, PWE, Warszawa, 2002r.
4. Wiesław M. Grudzewski, Irena K. Hejduk, „*Przewodnik do wykładów zarządzania strategicznego*”, Wydawnictwo Politechniki Warszawskiej, Warszawa, 2002r.
5. A. Sznajder „*Sztuka promocji czyli jak najlepiej zaprezentować siebie i swoją firmę*”, Warszawa , 1993r.
6. Fundacja Wspomagania Wsi 2007, „*Metoda e-Vita poradnik dla samorządowców*”, Warszawa 2007r.
7. B. Grouard, F. Meston, „*Kierowanie zmianami*”, Warszawa, 1997r.